

GINČAI DĖL ABM

PRIEŠRAKETINĖS RAKETOS PROBLEMOS

Šias eilutes rašant dar nebuvo žinoma, kaip senatas pasisakys dėl prezidento Nixono pasiūlymo įvesti JAV apginklavimą priešraketinių raketų sistema. Atrodė, kad "anti-ballistic-missile" -- ABM -- sistema susilaukė tokios didelės opozicijos, kad galimas kompromisinis sprendimas. Būtent -- bus skiriamos didelės sumos tolimiesiems tyrinėjimui, tačiau, susilaikyta nuo jos įrengimo JAV raketų apgynimui. Kiekvienam atveju, abiejų pusių argumentai dar nebus pasėję kokius 5 ar net daugiau metų, nes ir įrengta sistema gali būti galutinai įvertinta tik ją karo apyvose išbandžius ir šiuo metu sunku patikėti, kad tam būtų progos. Dėl to verta prie argumentų sustoti.

Sistemos priešai sako, kad visų pirma ji nėra šimtu procentų patikima. Kaip žinia, ją sudaro dviejų rūšių raketos -- Spartan ir Sprint

VYTAUTAS MEŠKAUSKAS

kurių uždaviniai yra pasitikti atlekiančią priešraketą ir ją sunaikinti. Kad tai įgalinti, reikalinga tobula radarų sistema. Irgi iš dviejų dalių: PAR (perimeter acquisition radar), kuris turi susekti raketą galimai toliau (idealu būtų ją susekti vos pakylant) ir MSR (missile site radar). Kad padarius nepaprastai greitai tikslus apskaičiavimus apie galimą raketos taikinį ir jos kursą į jį, reikalingos ir naujos apskaičiavimo mašinos (computer). MSR ir kompiuteriai dar nėra išvystyti iki reikalingo laipsnio ir tai gali pareikalauti daugiau laiko ir pinigų negu dabar numatyta.

Iš kitos pusės ir nevisai tikra sistema gali kraštui atlikti didelį patarnavimą -- ji verčia su ja skaitytis Sovietų Sąjungą ir susilaikyti nuo staigaus puolimo. Mat,

visas sistemos tikslas yra išsaugoti tiek JAV raketų, kiek jų reiktų Sovietijos sunaikinimui, jai atominį karą pradėjus. Sistemos priešai tačiau atsikerta, kad jos įrengimas vers sovietus dar daugiau susirūpinti savo puolamąją jėgą -- padidinti raketų skaičių tiek, kad jos galėtų "pramušti" gynybos sistemą, kas savo keliu vers ją taip pat didinti. Rezultate -- iki šiol neregėtos ginklavimo lenktynės, kurios abi supervalstybės prives prie bankroto.

Už tat geriausia išeitis būtų koks nors susitarimas su sovietais "išaldyti" dabartinę stovį ir užtikrinti sau atominį ginklų monopolį. ABM sistemos šalininkai sako, kad ABM tam gali tik padėti, priešai -- pakenkti. Asmeniškai sutikčiau su sistemos šalininkais. Sovietai gerbia tik jėgą ir pasiryžimą ją panaudoti, todėl su jais susitarti būtų lengviau kažką jau turint rankoje, negu tik norą reikalą toliau studijuoti. Tai turbūt nujaučia ir senatorių dauguma, jie sistemai priešinasi ne tiek išėdami iš krašto reikalavimo, kiek savo perrinkimo galimybių. Mat, masių nuotaukos yra prieš bet kokią ginklavinimą, ypač Vietnamo karo šviesoje. Ten, Vietname, buvo išleista 100 milijonų dolerių ir tas kraštas kogeris vis tiek atiteks komunistams. Be to, ir krašto viduje reikalingas kiekvienas "federalinis" centas.

Tiesa, visos statistikos rodančios kiek daug išleidžiama dolerių amunicijai, skirtai nukauti vienam komunistiniam partizanui, ir kiek mažai švietimui ar sveikatai, nėra tikslūs ta prasme, kad abi paskutinės sritys iki šiol nebuvo federalinės valdžios žinioje. Federalinė valdžia ginklavinimui skiria daugiau proporcingai lėšų, nes toji sritis jai visa 100% priklauso. Tuo tarpu švietimas ir medicina, didmiesčių gerbūvis, jai tik iš dalies priklauso. Tačiau tomis statistikomis visi mieliai operuoja ir jos, atrodo, daro išpūdžio rinkikams.

Visą ABM klausimą dar komplikuoja viena mįslė: kaip klostysis Sovietijos - Raudonosios Kinijos santykiai? Šiandien sovietai galėtų vienu smūgiu sunaikinti Kinijos atominį ginklų gamyklas jų pasienyje, tačiau ar bus tam ryžtasi? Juk ir JAV turėjo atominį ginklų monopolį, tačiau jo išlaikyti savo ir viso pasaulio naudai nesiryžo. Jei sovietai dabar nesiryš išrišti Kinijos klausimą,

(ELTA)

Lietuva negali derėtis dėl
'importo' ir 'eksporto'

"KRAŠTAS TURTEJA TUOMET, KAI JOPREKIŲ IŠVEŽAMA DAUGIAU, NEGU ĮVEŽAMA"... -- Tokią taisyklę paskelbė nepirmo kuro studentas, snustelėjęs ekonomijos paskaitoje, o vilniškės Mokslo akademijos ekonomistas Petras Stanikas, gindamas rusų pramonę Lietuvoje nuo lietuvių inžinierių-architektų Amerikoj išleisto metraščio pastabų.

Jeigu taip ir būtų, kaip tas P.S. paskelbė, tai turtingiausias kraštas būtų tas, kurs liktų tuščias: išvežtų visas savo turimas gėrybes ir nieko neįsivežtų...

Iš tikrųjų nereikia būti nė mokyto ekonomistu, kad numanytum, jog čia svarbu ne įvežamų ar išvežamų prekių kiekis, o už jas mokamų bei gaunamų pinigų suma, kuri priklauso ne tik nuo kiekio, bet ir nuo kainos.

Bet Dubasovo skelbiamose statistikos kaip tik to dalyko -- kainų -- ir nėra. Pramonė Lietuvoje dabar gali šiek tiek vaidinti, kad jos vadovai (direktoriai) neva perka žaliavas, neva parduoda prekes, bet niekas Lietuvoje nėra savarankus nei pirkėjas, nei pardavėjas. Lietuvon atvežamų žaliavų (atsiskaitomąsias) kainas nustato kažkas Maskvoj, už pagamintas prekes atsiskaitomuosius kreditus nustato kažkas Maskvoj, ir už Lietuvoje naudojamus raumenis bei smegenis atlyginimą irgi nustato kažkas Maskvoj.

Dėl to P. Staniko dėsni, jeigu jis net ir teisingai būtų pasakytas, Lietuvoje dabar negalioja. Jei knygynis atsiskaitymas ir būtų vadinamas "importo - eksporto" ar "užsienio prekybos" atskaitymu, tai vistiek tos "prekybos" balanso nėra jokiose viešose statistikosose. Propagandistams tas balansas -- svarbiausias argumentas įtikinti, kad rusų pramonė Lietuvoje esanti Lietuvai naudinga ir ji kraštą turinti. Tik keista, kad ta nauda taip slepiama. Kodėl nevalia žmonėms žinot, kiek, ko ir kokiomis kainomis (ir iš kur) į Lietuvą įvežama ir kiek ko, kur bei kokiomis kainomis išvežama? Jei tie dalykai nebūtų slepiami, tai nebūtų ir ginčo apie pramonės naudą ar nenaudą, nes būtų lengva apskaičiuot, kas kraštui pelninga, kas nuostolinga. Bet dabar tų paslapčių, turbūt, nei Dubasovas -- statistikos įstaiigos viršininkas Lietuvoje -- nežino. Taip esant, apie pramonės naudą ar nenaudą galima tik spekulioti, turint prieš akis tik faktą, kad Lietuva pati negali derėtis nei dėl "importo", nei dėl "eksporto" kainų, nei gali derėtis dėl kitų tos pramonės veikimo sąlygų: darbo jėgos atlyginimo, žemės naudojimo ir kitų reikmenų. Visos kainos ir sąlygos nustatomos Maskvoj. Jeigu tame reikale Maskvos pirštai nėra į save lenkti, tai kokio būto viso to monopolio ir jo slaptumo prasmė?

Tai ne Nemunas prie Birštono bet Pensylvanijos peizažas.

V. Maželio nuotrauka

Korp! Neo-Lithuania stovykloje
visi mieliai laukiami

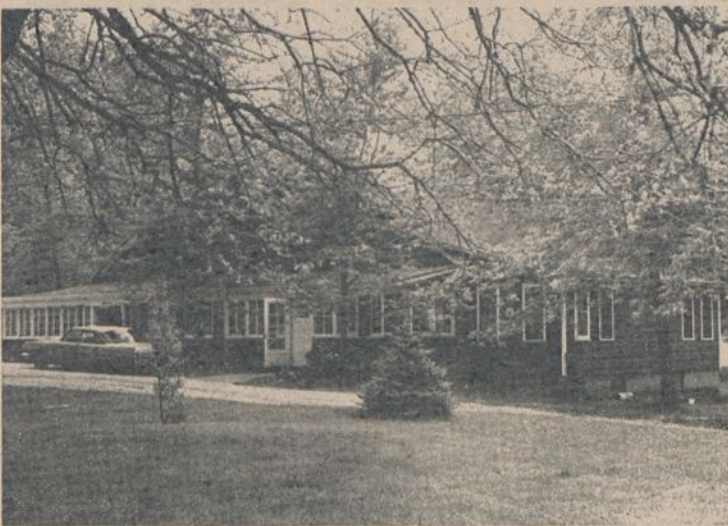
Artėja metas, kuomet kiekvienas neolituanas ar neolitanė pradeda gyventi stovyklinėmis nuotaukais. Bemaž visa lietuviškoji visuomenė, atėjus gražiam vasaros metui, traukia į

nimui, bet ir vyresniems. Kiekvienais metais stengiamasi programas gerinti, kiek įmanoma, naujų dalykų įvesti, tuo padarant stovyklą gyvą, įdomią ir nau-

yra nepaprastas. Vos tik akys užmato, mėlynos ežero bangos ir už mylių saulės skęstanti vandenį... Arba ryte paukščių čiulbesys ežerą atslaitėse, pakalnėje švarus, skaidrus vanduo.

Pati stovykla yra labai erdvi. Turinti įvairiems pagėdavimams patogumų: čia šeimai su mažais vaikais, čia jaunimui gražios kabinos, čia ilgiausia naujų kabinų virtinė skirta mergaičių pasauliui. O toliau puiki vakarojimui salė, net dvi salės paskaitoms ir didžiulė valgykla sunkių rąstų sienomis puošta. Visi kambariai moderniškai apstatyti ir kilimais iškloti, bei parinktom lempom išpuošti. Atrodo, tikrai maloni ir viliojanti aplinka, kurią stovyklos savininkas p. Ambutas pereitos žiemos metu dar stengėsi viską patvarkyti, padabinti ir kuo gražiausiai įrengti. Stovyklai vieno tik trūkų -- tai pačių neolitanų dalyvavimo. Bet ir čia gal būtų nebus.

Korporacijos Vadovybė stengiasi visus korporantus (Nukelta į 2 psl.)

Šiuose gražuose namuose vyks neolitanų stovyklos paskaitos

gamtą, į parkus, į paplūdimius, į ežerus, upes, laukus ir pievas. Stengiamasi sudaryti sąlygas ir ilgesniam laikui gamtoje pabuvoti, pasidžiaugti vasaros grožiu. Ne tik jaunimui, bet ir vyresniems ruošiamos stovyklos, kad visiems kartu pabuvus, padraugavus ir, šiltu oru pasinaudojus, lietuviškuose reikaluose sustiprėtų bei naujų jėgų lietuvių bei pasisemti.

Neolitanai yra vieni iš tų, kurie kasmet organizuoja stovyklas, sudaro tinkamas programas ne tik jau-

Taip ir šiais metais stovykla įvyks nuo rugpjūčio 23 iki rugsėjo 1 d. Vieta yra labai graži, apaugusi medžiais ir gausi įvairiomis sporto aikštelėmis.

Vaidas nuo stovyklos terasos į Michigano ežerą

Paplūdimys, kuriuo neolitanai stovykladami naudosis.

jie ilgainiui turėtų rasti kokią modus vivendi su amerikiečiais. Daugumas amerikiečių politikų tikisi antros galimybės. Ar jie neklysta, jau vėl kitas klausimas.

SKAITYTOJŲ NUOMONĖS

Pastabos dėl Lituanikos parko paminklo

L. Vaičiūnienė

Perskaičius š.m. birželio 11 d. Dirvą pagaliau pasižiūri ir į keisto pavidalo foto nuotrauką. Kas čia? Jokių būdu neatlankytų mintis, kad tai yra meno kūrinio nuotrauka, jei nebūtų paaiškinta! Pasiskaičius straipsniuką "Beverly Shores", turėjume susiprotėti, jog tai nuotrauka abstrakcinio meno kūrinio, kurį statys "Beverly Shores" apylinkės lietuviai "Lituanikos Parke". Vietai Lituanikos vardą išsirūpinę patys lietuviai. Modelio kūrėjas skulptorius Bakis. Apie patį meno kūrinį taip skaitome:

"Štai jau sukurtas skulptoriaus modelis vaizduojantis, kad ir abstrakčiai lietuvių kovą dėl laisvės: du išsiskleidę sparnai lyg byloja veržiamąsi į erdvę, laisvę, tuo tarpu trečiasis palūžęs ir nulinkęs žemyn neabejotinai simbolizuoja Lituanikos skridimo tragediją ir kartu persiūsi analogiją lietuvių tautos lemties -- jos naikinimas, genocidas. Visumoje tačiau kūrinys optimistiškas, pozityvus, leidžias šviesiai galvoti apie ateitį".

"Smėlio kopos Michigano pakrantėse primena lietuvišką pajūrį, Nidą, Palangą, Jūratės ir Kastyčio legendą". Dar pridėjime -- Vyčio Kęstučio ir vaidilutės Birutės.

Iš šio paaiškinimo "nors ir abstrakčiai", "lyg ir byloja" norėtum suprasti, jog pats aiškintojas abejoja šio kūrinio idėjos išraiška, ar ji tokia, kokia turėtų būti to vardo parke ir vietoje, primenančioje Palangos -- Baltijos pajūrį...

Kadangi abstraktinis menas yra ypač individualios autoriaus nusiėtimų vaizduotės, fantazijos, išraiška, jopasirinktomis ar susikurtomis priemonėmis, tai kitų asmenų, individų, tai išraišką matančių, irgi individualiai suprantama. Turbūt, nė negali būti visų vienodai tiksliai atspėjama, kaip mįslė, ką vaizduoja autorius. Dažnai būna ir taip, kad realūs žiūrovai, žiūrėdami į abstraktą konkrečiomis akimis, mato visai priešingos idėjos išraišką, negu abstrakčiai galvojęs autorius. Todėl šio kūrinio, kaipp meno kūrinio, anaipol nekritikuoju. Jo, tokios srovės, pakraipos, pereinamos laiko mados, kamieninio meno palydovo, ir kritikuoti neįmanoma. Kūrinys, kaip kūrinys, be abejonės puikus. Bet ir puikiausias meno kūrinys gali ne visur, ne visada tikti.

Taigi nesistebėkite, kad mums keliems, jo nuotrauką bežiūrėjančiams, bespėliojantiems, ji, nuotrauka, konkrečią išvaizdą primena dažnai matomas padžiautas kėlnes su išversta žemyn kišenė. Didžiausiu noru negalime išsibiebtį išpūdzio, kad kūrinio, nors paaiškinta, "visuma", anot straipsnio autoriaus, "lyg veržimasis į laisvę". Greičiau laisvės atsisakymas. Arba, anot Romo Viesulo, tokia "salto mortale kilpa". (Žiūr. Draugas 1969 m. 151 nr. "Prieš lietuvių grafiką reikia nusimti kepurę".)

Jeigu šis kūrinys reiskia tautos lemtį, tai iš jo išvaizdos tautos ateities lemtis nėra šviesi. Jeigu kūrinio išraiška nedraudžia, o "leidžias šviesiai galvoti apie ateitį", tai ar nuoseklu, lo-

Vyr. Valdyba

Skulpt. J. Bakio sukurto Lituanikos parko paminklo projektas.

giška tik už leidimą leiddą kūrinį pasistatyti? Juk po leidimo galvoti apie šviesią ateitį mes turime. Turi ir autorius. Jeigu neturėtų, negalėtų jo iduoti nė savo kūriniumi.

Džiaugdamiesi, kad lietuviai išsirūpino vie-

tai Lituanikos Parko vardą, norėtume, kad jame statomas meno kūrinys būtų toks, kurio sudedamosios dalys ir visuma būtų visiems akivaizdžiai suprantama, keltų, uždegtų, šauktų, primintų ne tik turimą leidimą šviesiai žvelgti į ateitį, bet ragintų ryžtingai kovoti dėl realios laisvos vietos savo konkrečiai tautai ant realios žemės paviršiaus.

Pora iš daugelio piraetis pavyzdžių. Kiek būtų kėles nors tik mūsų tautos drąsą, ryžtą, užsispyrimą... Jeigu dailininkas Žemaitis (Žmuidzinavičius), vietoje vizijos, galingai skrendančio vyčio saulės spinduliuose, būtų nupiešęs išmestą iš balno fantastišką jojiką, jojusį suklypusiu kuinu? Arba rodos, Zikaro skulptūra "Kova"! Kaip ji pavaizduota!

Išeitų, kad, tiksliai išnaudojant gautą Lituanikos Parko vardą ir vietą, reikia statyti meno kūrinį tokį, kuris savo lietuvišku tautiniu kūrybiniu būdingumu visus įkvėptų, jungtų, bet ne gesintų ir skirstytų savo atskira abstraktine nesuprantama individualybe. Būtina surasti jame, kūrinyje, ar šališkai porą vietų iškelti dviem vėliavom -- krašto ir savo.

Tik toks meno kūrinys privers nusiimti kepurę. O gyvenimo daug pavyzdžių aiškiai kalba, kad tokį kūrinį kur kas aukščiau vertina ir svetimieji.

DR. JONAS BASANA VIČIUS
BULGARŲ ENCIKLOPEDIJOJE

Vartant naujausią Bulgarijos enciklopediją (Kratka Bulgarska enciklopedija, t. 1, Sofija 1963) miela buvo užtikti joje įtrauktą ir mūsų dr. J. Basanavičiaus vardą. Lietuviai skaitytojai ir dar savo tėvynės praeitį šiek tiek pažįstančiam ne be išpūdzio palieka ir tame pačiame straipsnelyje minimas Varnos miesto vardas,

HELP WANTED MALE

WANTED AT ONCE

EXPERIENCED

CIM X
TAPE MILL
MILL
UNIVERSAL
GRINDER
TURRET LATHE
TRACER LATHE

54 HOUR WEEK
NIGHT PREMIUM PLUS
LIBERAL FRINGE BENEFITS

Parker-Majestic, Inc.

147 JOS. CAMPAU (at River)
DETROIT, MICH.

(50-59)

WANTED
1ST CLASS SKILLED
TOOLMAKER-GRINDER
Must be able to make form & shave
tools, reamers and regrind small tools
also
AUTOMATIC SCREW MACHINE
OPERATORS AND SET UP MEN.
For Acme Gridley Multiple Spindle.
Good hourly rate, pleasant working
conditions. New plant. Paid group
insurance and vacations.
PHILLIPS MFG. CO.
1355 S. Cedar, Holt, Mich.
517 — 694-0491

(53-59)

PO PIETŲ KRYŽIUM

VL. RADZEVIČIUS

MODERNIŠKI KNYGNEŠIAI

Stebėdami lietuviškos knygos platintojų darbą Australijoje, mes juos čia, gal ir paskatinimui, vadiname moderniškais knygnešiais, nors tarp istorinių knygnešių ir dabartinių yra didelis skirtumas. Anų laikų knygnešiui didžiausią rūpestį sudarė lietuviškos knygos gavimas, jos slaptas gabenimas per sieną ir slaptas jos platinimas. Praslinkus pro pasienio sargybinius ir caro žandarus, sekančius knygnešį kiekviename žingsnyje, toliau jau visas ėjo kaip sviestu patepta. Lietuviai buvo ištroškę lietuviškos knygos ir ją grabstyte grabstė. Jie nesidomėjo "graždankom" ar lenkiškom knygom.

Šių dienų knygnešiams nereikia slapta slinkti per sieną prie lietuviškos knygos. Jiems už tai negresia ištėrimas į Sibirą. Gražiai išleista ir gražiai supakuota knyga laisvai atsiunčiama jų vardu. Tačiau tuo ir pasibaigia visos dabartinio knygnešio lengvatos. Jam reikia pramušti sieną, kuri atsirado tarp lietuviškos knygos ir potencialaus jos skaitytojo. Stipriai plytas toje sienoje sukrovė tautinis atbukimas, fizinis ir dvasinis atsitolinimas nuo gimtojo krašto, svetimų kalbų pramokimas, modernios ir pigios priemonės žingeidumui patenkinti. Ir šian dieniniam lietuviškos knygos platintojui tenka nejuokais pasukti galvą, kaip tą sieną pramušus.

Tie platintojai Australijoje iš to darbo nevalgė duonos ir jos tikriausiai nevalgys. Lietuvišką knygą jie platina iš pasišventimo. Tiesa, leiddėjai tiems platintojams duoda įprastines "biznio" nuolaidas, tačiau vargu ar tie leiddėjai žino, kad už tas jų nuolaidas perkamos naujos knygos lietuviškoms bibliotekoms!

Neidamas toli, pavyzdžių paimsiu Adelaidės koloniją. Čia lietuviškas knygas šiuo laiku platina J.J. Bačiūno vardo bibliotekos vedėja p. Elena Reisonienė su dviem savanoriais talkininkais (L. Garbaliuskas ir M. Urbonas). Darbininkas, Draugas, Lietuviška Enciklopedija, Dr. Vydušo Fondas, V. Vijeikis, Viltis yra svarbiausi Adelaidės pristatomų knygų tiekėjai iš JAV. Juos papildo Nidos Knygos Klubas Londone, Saleziečių Centras Romoje ir t.t. Nuolaidas, kurias p. Reisonienė surenka pardavus leiddėjų pristatytas knygas, ji grąžina tiems patiems leiddėjams, užsakydama jų knygas Adelaidės bibliotekai, kuri šiuo laiku turi 1500 atskiro pavadinimo knygų. Jos jau nepardavinėjamos, o duodamos vietos lietuviams pasiskaityti.

Šia proga norėtusi pastebėti, kad Amerikoje leidžiamos lietuviškos knygos Australijos lietuviams yra perbrangios, nes jų uždarbiai nesiekia nė 50% Amerikos lietuvių uždarbio, o už lietuvišką knygą čia reikia mokėti tiek pat dolerių, kiek moka Amerikos lietuvis. Ar nevertėtų Amerikos lietuvių leidykloms apie tai kiek pagalvoti ir knygas Australijoje pardavinėti pigiau. Pernai Adelaidėje buvo parduota 160 knygų už 768 dolerius, o šių metų pirmojo pusmečio apyvarta jau prašoko \$800. Ir ta visa suma vėl investuota į knygas. Tai vyksta ne kokioj nors didžiulėj kolonijoje, bet Adelaidėje, tepriskaitančioje 1500 lietuvių. Būdinga, kad į tą \$800 sumą įeina ne tik knygynė apyvarta, bet taip pat ir pajamos už lietuviškų pietus. Ponia Reisonienė, norėdama kaip nors padidinti lėšas knygoms pirkti, kas ketvirtą sekmadienį Lietuvių Namuose organizuoja lietuviškų patiekalų pietus ir kviečia adelaideikius jais pasinaudoti. O nuo pietų atliekės vienas kitas doleris atgabena į Adelaidės biblioteką naują knygą, kuri paskui jau prieinama kiekvienam vietos lietuviui.

P. Reisonienė, susidurdama su lietuvių skaitytoju, yra pateikusi idomių pastabų apie tai, ką jis mėgsta ir ko nemėgsta. Kitos savaitės apžvalgėlėje bandysiu tas jos mintis perduoti Dirvos skaitytojams.

***

● PIRMASIS KULTŪROS KONGRESAS Australijoje, kuris buvo numatytas š.m. gruodžio 27-31 dienomis Melbourne, greičiausiai bus nukeltas vėlesniam laikui, nes jam pasirodė per mažai laiko. Juo labiau, kad dar tik dabar pradėta svarstyti to kongreso apimtis ir jo programa. Patys rengėjai dar nežino ko jie nori. Pritardamos pačiam kongreso šaukimui, kai kurios kolonijos sifio 18-kos punkty pirmąją programą apriboti keturiais punktais: šeima, mokykla, menas ir spauda.

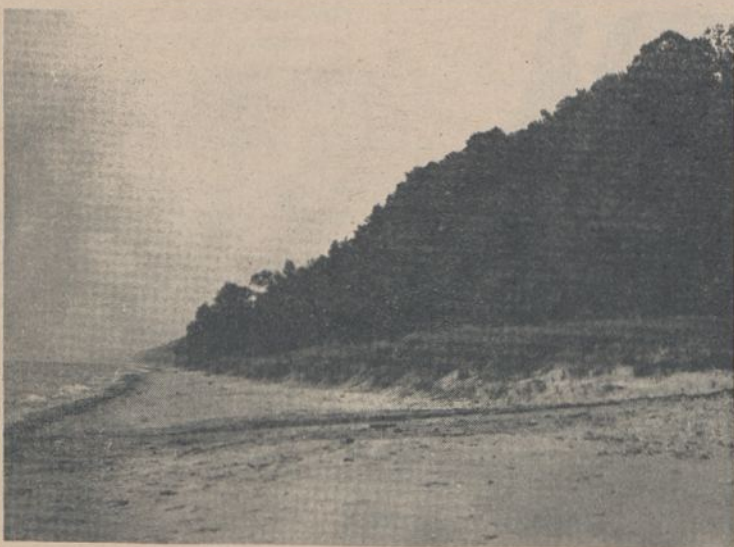
● PAVERTŲJŲ TAUTŲ KOMITETAS Australijoje ir šiais metais organizuoja pavergtųjų tautų savaitę, kuri paprastai pradedama liepos mėnesį. Kol kas žinoma, kad tos savaitės iškilmės bus tik Sydneyje ir Adelaidėje, tačiau skirtingu laiku -- Sydneyje nuo liepos 13 iki 19 d., o Adelaidėje, nuo liepos 19 iki 26 d. Tų savaitžių programos negalima laikyti nei patraukliomis, nei idomiomis. Sydneyje numato suorganizuoti eiseną su vėliavomis ir plakatais, o vėliau savaitės atidarymą su visa eile kalbėtojų. Adelaidėje savaitės bus pradėta motorizuota demonstracija; kitą dieną bus padėtas vainikas ir po eisenos miesto rotušėj įvyks mitingas, vėliau seks vakarienis pavergtųjų tautų koncertas, Sydneyje šis koncertas dar duoda tautodailės parodą ir filmų demonstravimą.

● SYDNEJAUS SPORTO KLUBO KOVAS tinklinio komanda, kuri jau antri metai yra New South Wales valstijos tinklinio čempionas, šiemet tapo visos Australijos tinklinio čempionu, laimėjęs visas rungtynes Australijos tinklinio turnyre.

siai Varnoje (1892-1905). Išrinktas bendruomenės tarybų už didelius nuopelnus gerai sutvarkant sanitarinę Varnos tarnybą; vienas steigėjų Varnos archeologinės draugijos. Viena Var-

nos gatvė šiandien turi jo vardą (pakeistą į "Basanavičių"). Prieš 1905 apleido Bulgariją ir apsigyveno Vilniuje. Davė įnašų ir Bulgarijos mokslui."

J. Jakštas

Kiek akis mato, tęsiasi puikaus smėlio papludimys.

DIRVA

THE LITHUANIAN
NEWSPAPER

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

Telephone: (216) 431-6344

Second-Class Postage paid at Cleveland, Ohio.

Published Two Times a Week
every Wednesday and Friday
by American Lithuanian Press Radio Ass'n.
VILTIS, Inc. (Non-profit).

Subscription per year \$13.00. Single copy 15 cents.

Editor Vytautas Gedgaudas.

Business Manager Kazys S. Karpus.

Dirva išeina trečiadieniais ir penktadieniais.
Prenumerata metams \$13.00, pusei metų \$7.00.

ISTORINIS ŽINGSNIS

"Čia, žmonės iš planetos Žemė pirmą kartą pastatė koją Mėnulyje. Mes atvykome su taikingu norais visos žmonijos vardu".

Tokią graviruotą plokštelę astronautai Armstrong ir Aldrin padės mėnulyje šalia amerikiečių vėliavos liepos 21 dieną prie "Ramiosios jūros" kranto, stebint per televiziją milijonams žiūrovų.

Tas, kas prieš aštuonerius metus buvo tik svajonė, pirmadienį taps realybe. Tada prezidentas Kennedy kalbėdamas Kongrese atidarė lenktynes į mėnulį, neslėpdamas tikrojo tikslo. Jis norėjo nustebinti žmoniją. Ir tas pavyko.

Pasilenkę prie TV ekrano milijonai žmonių žiūrės didingiausią pasaulio spektaklį, kurio paruošimas irgi buvo brangiausias. Pažadėtasis amerikiečiams mėnulis nes pigiai atsiėjo. Vien tik Apollo programa kainavo apie 24 milijonus dolerių.

Jokia priežastis nevertė skubėti, joks rimtas argumentas nestūmė žmogų keliauti į mėnulį, nei dabar, nei vėliau, kaip tik malonumas padaryti iššūkį. Tad dėl to girdėjosi nemažai kritikuojančių balsų. Anglas neurologas Grey Wal-

ter net klausė: "Ko ieškoti kitose planetose, jei ten žmogus neras nei aukso, nei brangenybių, nei šokėjų". O kiti, kuriems atsibodo mokėti didelius mokesčius, siūlė, vietoj velniui mėčius pinigų į erdvę, geriau juos panaudoti žemėje, kad čia žmogaus gyvenimas pasidarytų patogesnis.

Gal būtų mėnulyje bus rasta deimantų ir net dideliame kiekyje. Bet jų iškasimas ir atgabenimas žemėn atsieitų per daug aukšta kaina.

Entuziastai gina projektą, aiškindami, kad atradimų keliai niekad nežinomi ir kelionė į mėnulį ateity duos praktiškos naudos. Ar dabar skraidantieji aplink žemę satelitai neduoda žmoniui naudos perduodami televizijos vaizdus, telefoninius pasikalbėjimus ir net meteorologines informacijas?

Kas žino, gal tie išleisti milijonai tikrai pasiteisins. Kiekvieno atveju, pirmadienį ankstyvą rytą įvyks tai, apie ką žmogus iki šiam laikui tegalėjo tik svajoti. Bus padarytas istorinis žmogaus žingsnis. (d)

Skaitykit ir platinkit
DIRVĄDIRVOS NOVELĖS
KONKURSA

TEMA. Autoriams suteikiama neribojama teisė novelės temą, turinį ir pobūdį patiems pasirinkti.

ILGIS. Novelės ilgis neribojamas.

LAIKAS. Paskutinė rankraščiui įteikti data: 1969 metų spalio 1 d.

ADRESAS RANKRAŠČIAMS SIŪSTI: Dirva, Novelės Konkursas, 6907 Superior Ave., Cleveland, Ohio 44103.

PARUOŠIMAS. Konkursui siunčiami rankraščiai būtinai privalo būti paruošti rašomąja mašinėle ir pasirašomi slaptyvardžiu. Tas pats slaptyvardis užrašomas ant pridėdama voko, kuriame užlipinamas raštelis su autoriaus tikrąja pavardė, adresu ir telefono numeriu. Vokas nebus atidarytas, jeigu ant jo bus pažymėta: nelaimėjus — neatplėšti.

SĄLYGOS. Laimėjusiam autoriui 300 dolerių premija bus įteikta 1969 m. Konkursko skelbėjas turi teisę premijuotąją novelę be papildomo atlyginimo spausdinti Dirvoje atskiru leidiniu ar novelių rinkinyje. Autorius gali premijuotąją novelę spausdinti antruoju leidimu.

NEPREMIJUOTIEJI RANKRAŠČIAI grąžinami jų autoriams arba paliekami naudotis konkurso skelbėjui atskirai sutartomis sąlygomis.

JURY KOMISIJA sudaroma iš trijų asmenų. Ji visai nepriklausomai paprasta balsų dauguma sprendžia, kas premijuotina ir kas rekomenduotina spausdinti. Jeigu komisija nuspręstų, kad nė viena jai pateikta novelė nepremijuotina, premija tais metais neskiriama ir perkeliama į ateinančius metus.

Mecenatas — SIMAS KAŠELIONIS.

LAIVAI -- KURIE NEPLAUKIA

VL. BAKŪNAS

Okupuotoje Lietuvoje leidžiamo žurnalo "Jaunimo Gretos" Nr. 4 -- (1969) įdėtas Algimanto Liekio pasikalbėjimas su Klaipėdos uoste operuojančio vilkiko "Škvallas" kapitono Stasiu Marcinkevičium. Rašiniui duota antraštė "Plaukite, laivai". Pusės puslapio nuotraukoje -- pažįstamas jūrininko Stasio Marcinkevičiaus veidas, jau turįs savyje, kaip atrodo, jūros ir karo audrų pėdsakų...

Pasikalbėjime St. Marcinkevičius, turbūt pagal ten nusistovėjusią tvarką, pirmoje eilėje nurodo sunkumus su kuriais jam tekę susidurti nepriklausomos Lietuvos laikais, kai jis panoro pasidaryti jūrininku. Kaip tik čia apie tai pasakodamas jis ir nuplaukė gerą galą su komunistinės propagandos vėju. Taip jis sako: "Baltijoje jau plaukiojo Lietuvos karo laivas "Prezidentas Smetona". Tai buvo palyginti modernus tų laikų laivas. Daugelio jūreivių svajonė buvo patekti į jį. Be to ir geras maistas, graži uniforma ne vieną viliojo..." Toliau: "-- Labai gerai, kad norite tarnauti mūsų karo laive -- sutiko Stasį laivo kapitonas Antanas Kaškelis -- bet turiau pasakyti, kandidatus mes patys pasirenkame. Pasirodė, kad jūreiviai "Prezidentas Smetona" priimdavo tik turtingųjų sūnelius". Čia tai visai bereikalingas miglos pūtimas prieš vėją, nes tuomi turbūt netiki nei pats St. Marcinkevičius.

Kapitono A. Kaškelio vadovavimo laikų, "Prezidentas Smetonos" karo laivo igulą žinojau labai gerai, galėčiau sakyti kiekvieną igulos narį pažinojau asmeniškai -- pradedant pačiu kapitonu ir baigiant "kačiagaru". Nežinau kokių "turtingųjų" sūneliai buvo karininkai, bet gerai žinau kieno sūneliai buvo visi kiti igulos nariai: daugumoje tai buvo Lietuvos darbininkų vaikai, ir tik vienas kitas -- miestelėnų (žemesniųjų valstybės tarnautojų ar amatininkų) ir ūkininkų -- mažazemių sūneliai. Laive lankydavosi beveik kasdien, išsikalbėdavau netik su jūreiviais bet ir su pačiu kapitonu. Jis kartais lyg ir nusiskūsdavo, kad iguloje yra gerokai nugariančių, kurie neretai susimuša su vokiečiais krante ar karčiamose, padaro nemalonumų laivo vadovybei, -- nors esą ir labai tvarkingų vyrų, kurie dalį savo algos siunčia tėvams -- pagerinti jų būklę. Tokie mažiau išgeria, daugiausia laiko praleidžia laive. Bet kita vertus, kapitonas A. Kaškelis tais "girtuokliais" ir "mušeikomis" lyg ir didžiudavosi, nes jie buvo patys geriausi jūrininkai, tiek darbe prie kranto, tiek jūroje. Tokia tiesa yra apie "turtingųjų" sūnelius -- jūrininkus, laivo "Prezidentas Smetona" iguloje. Tie jūrininkai buvo laikomi kilimo "iš neturtingųjų". Jei dabar

"Jaunimo Gretų" bendradarbiai ir pati redakcija tų jūrininkų tėvus skaito buvus turtingaisiais, tai galima įsivaizduoti į kokią ubagyną pavirto Lietuva -- pučiant maskviniams vėjams Stalino saulės atokaitoje. Kitoje vietoje St. Marcinkevičius sako: "Taip, užsienyje mokosi 40 mūsų stipendininkų. Bet Tamstos kol kas dar nesiusime -- atsakė susisiekimo ministras", kai St. Marcinkevičius nuvažio Kaunan, pasiteirauti apie pasekmes jo prашymo, kurį buvo padavęs susisiekimo ministerijai tikslu gauti stipendiją jūrininkystės mokslams užsienyje eiti. Sakoma toliau: "Ant ministro stalo Stasys pamatė ir jo pasirašytą memorandumą. Pasidarė aišku, kodėl ministras atsisakė jį leisti užsienin baigti jūreivystės mokslų". (Čia paminėtas memorandumas buvo pasirašytas Lietuvos prekybos laivų igulose dirbančių jūrininkų, nurodantį esamą padėtį lietuvių jūrininkų profesijoje socialinio aprūpinimo atžvilgiu. Tai nebuvo koks protestas ar reikalavimas, bet gerų, sveikų minčių pluoštas valdžios ištaigoms, tvarkančioms naują lietuviams profesiją -- jūrininkystę. V.B.). St. Marcinkevičius ir čia plaukia su partijos vėju: susisiekimo ministras tokių aplikantų asmeniškai niekada nepriiminėjo; memorandumas buvo daugiau informacinio pobūdžio ir niekam neatėjo į galvą bet kurį iš pasirašiusių jūrininkų kaip nors

"bausti". Pati svarbiausioji priežastis kodėl St. Marcinkevičiaus prašymas nebuvo patenkintas buvo ta, kad jis buvo baigęs vos keturias gimnazijos (Panevėžyje) klases. Visi mūsų stipendininkai, siunčiami tada užsienin jūrininkystės mokslų eiti -- buvo atrenkami išimtinai tik iš gimnazijų (8 klasių) baigusiu tarpo. Taigi. Jei su St. Marcinkevičiaus išsilavinimu ir "biednųjų kilme" sovietijoje galima pasidaryti jūrinio laivo kapitono -- įdomu, kodėl jis dar ir dabar tebėra tik nedidelio vilkiko vadu...

Siaip jau straipsnyje -- pasikalbėjime, jei neskaityti tų poros maskvinio vėjo škvailų, patiekta išsami ir objektyvi informacija, gana smulki, apie nepriklausomos Lietuvos prekybos laivyno steigimą, jo sudėti iki vokiečiams atimant Klaipėdos uostą, jūrininkų vadų paruošimą užsienio jūrų mokyklose, kai kurių laivų likimą karui prasidėjus ir t.t.

Išvardinęs mūsų laivus, nuskendusius audro žmonės.

ŠIS BEI TAS

● Mūsų tautiniame veiklume pagrindinis rūpestis -- jaunąją kartą ugdyti gyvą ir ištikimą savo tautai. Tad švietime metais ta linkme padirbėtina visiems, kieno sąžinė dar jautri tautiniam atsakingumui. Ne vien dėl pareigos, bet su meile ir akyliumu, Nemeskime tos naštos vien vadovų pečiams, nes tai sritis, kur negana pavienių žygių, o būtina visiems bendruomenės nariams pajusti uždavinio gyvybiškumą. Todėl švietimas ir yra šiomet sujungtas su šeima: kad plačiau, kad giliau kad tikčiau reikalą aprėptume, kad skėminčiau į tikslą artėtume.

● Pusmetis jau prabėgo, ir baukštu, kad praslinks tie keli mėnesiai, o mūsų dideli užmojai daugiausia beliks -- tik gražiais planais bei norais, tik svarstymais ir pasiūlymais, bet -- be ryškesnių rezultatų. Laikraščiuose pavieniai straipsniai nuskamba ir išblėsta. O norėtusi girdėti, ar kas nors uoliau be perstojo dirba, ar kas daro išvadas. Pravartu nieko nepraleisti negirdomis -- viską registruoti ir atrinkti, šioji ir išbandymams pateikti. Norėjosi šiomet išgirsti švietimo vadovų ypatingesnio darbo atbalsius nuolatos, visą laiką (bent kas mėnuo pasirinktinai gausioje mūsų spaudoje). Nėgana paskelbti planą ir nutilti ligi metų pabaigos. Kodėl nelaikyti visuomenės dėmesį pririštą ir vis akstinamą šiais klausimais -- tik tuo būdu teisišįjudina pastangos, atsiranda veiklesnių galvų, atsirado kišenės.

● Kuriom priemonėm numatoma surinkti šį rudenį gausiausių vaikų i liet. mokyklas? Kurie būdai jau išmėginti, kurie sėkmingesni, kaip čia galėtų pagelbėti eiliniai tautiečiai? Ar švietimo vadovai turi bent kokį planą ir mūsų jaunoms mišrioms šeimoms dar įkviešti į savą bendruomenę ir jų vaikus įterpti į lituanistinį švietimo vagą? Ko trūksta mūsų šeimoms, kad jaunoji karta ima slysti į šalį? Ar numatomi koki nors konkretūs nurodymai šeimoms, auginančioms prieauglį -- kaip namuose vykdyti tautinį ugdymą nuo pat kūdikio amžiaus? Šie klausimai (o ir daug kitų) priklauso šv. ir šeimos metams. Argi vėl rudens sezono pradžioje mūsų spaudą užtvins asmeniškų švenčių bei jubiliejų blizgesys, stori žieviškai užmirštant faktą, kad mūsų bendruomenės gyvybė pavojuje, nes jaunimas darosi svetimas, kaip tie kielės lizde išperėti gegužiukai.

Iš tikrųjų kodėl daugely apylinkių toks mažas procentas vaikų lanko lit. mokyklas? Labai skaudi žinia pasigirdo iš Vokietijos, kad inteligentių šeimos nesilunčia į savą gimnaziją vaikų. Amerikoje ir Kanadoje mes irgi pučiamės inteligentais, tai gal todėl vaikai sunkiai kalba lietuviškai?

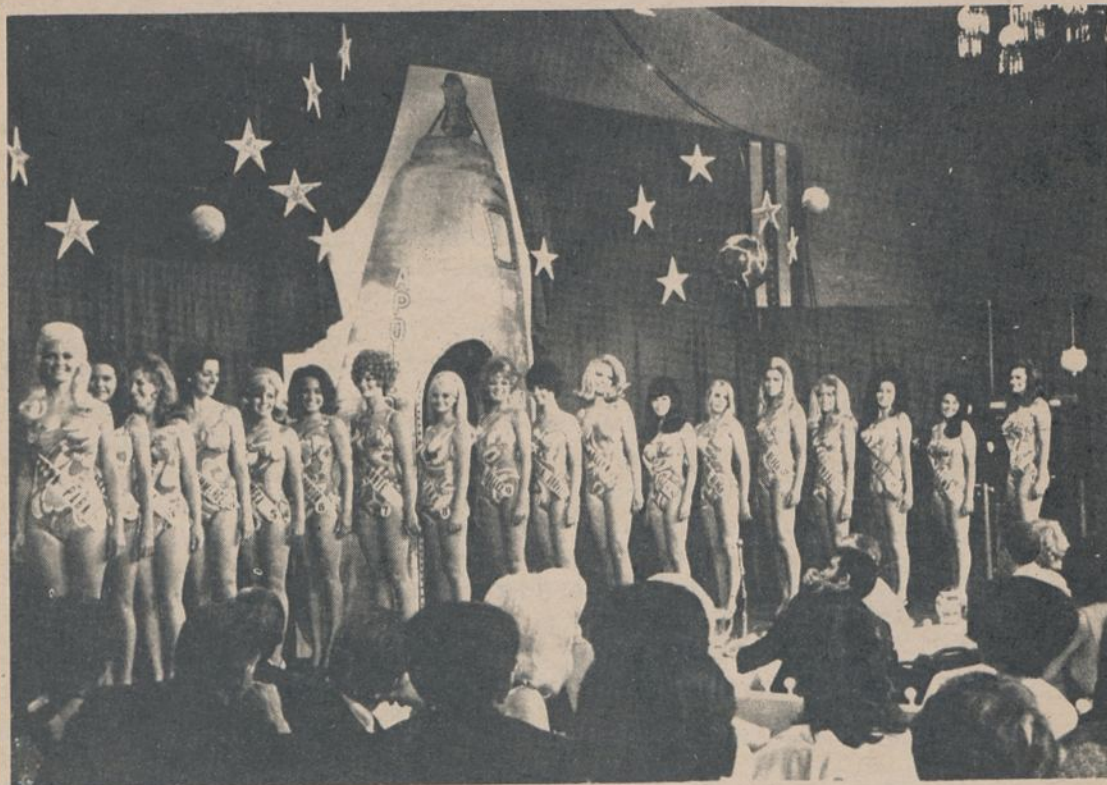
● Regis, mūsų šeimų moterys (motinos, seserys, tetos, močiutės) turėtų savo sąžines giliau pajudinti. Jei anuomet (maždaug prieš 100 metų) caro prispaudoje lietuvi kaimietė suprato tautinio mokslo vertę ir rado laiko bei priemonių -- verpdama rateliu ar ką trisdsama -- jaunojoje kartoje įdiegti meilę liet. raštui bei kalbai, tai šiandien ar ne gėda, kai daug lengvesnėse sąlygose, viskuo pertekę ir mokytesnės, moterys -- apsilėidžia savo pareigoje? Juk visai aišku, kad nuo šeimos moterų priklauso, ar vaikai gražiai kalba lietuviškai ir ar jie siunčiami į lit. mokyklą. Mes viskam kitam turim laiko ir pinigų, tik vaikams tinkamai šviesti -- oi, kaip sunku! Gal būtų, LB apylinkėse pravestinas asmeninis apklausinėjimas šeimų, neleidžiančių vaikų į savą mokyklą, o išvados -- skelbtinos spaudoj: kad žinotume tikrovę, kad kitiems būtų gyvenė paskata, kad užsūdėlių akys prasivertų.

● Vis ryškėja, kad lietuviškai skaityti ir rašyti išmokyti vaikus būtina dar prieš leidžiant į anglišką mokyklą. Tad svarbu turėti šeimose vad. "priešmokyklinės skaitybos". Kaip tik ši sritis pas mus apleista. "Aidai" sako: "tiesiog baisiai stokojaime" tokių knygelių. Ir čia pat net siūlo, kad reikla "parūpinti iš Lietuvos". Čia "Aidai" perdeda sakydami, kad "Vaikų rašytojų permažai turime ir jų iš niekur neiškasime". Juk šeimos, nesirūpinamos tautine auklyba -- užkasė savus gausius vaikų autorius. Argi neturime Žitkevičių, V. Frankienę, Minelgą, Imsrį, A. Rūtą, Nemunėlį, A. Kairį, J. Jankų, Ivaškiene, Džingą, Petersonienę, N. Jankutę, D. Čibą ir gal dar kitatiek. Šeimos su vaikais, kultūrinės ir pedagoginės draugijos tesukelia pareikalavimą, ir kūrėjai duos vis tobulėsių raštų. Argi ši sritis permažai reikšminga ir garbinga, kad nesiranda veikėjų nei mecenatų?

SKIRPSTAS

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

Kalifornijos gražuolės konteste, Gabija Bonataitė vienuolikta iš kairės.

Lietuvaitė gražuolių rinkimuose

Praeitame Dirvos numeryje trumpai buvo pastebėta, liepos 12 d. Kalifornijoje, Downey mieste, "Tahitian Village" viešbučio puošniose patalpose įvyko Kalifornijos gražuolės rinkimai -- titulu "Miss California World 1969", kuriuose dalyvavo Los Angeles gyvenanti lietuvaitė Gabija Marcelė Bonataitė. Rinkimai buvo rodomi televizijoje.

Dalyvavo 36 gražuolės, kurių kiekviena atstovavo kurį nors Kali-

fornijos miestą. Gabija M. Bonataitė buvo pristatyta kaip atstovaujanti Hollywoodą. Iš eilės gražuoles numeruojant, jai teko Nr. 11.

Pirmuoju paradu visos 36 gražuolės publikai buvo pristatytos "Apollo 11" ženkle -- atitinkamomis suknėlėmis ir kitais atributais. Antroje pristatyme jos buvo pasipuošusios balinėmis suknėlėmis ir galutiname -- trečiame pasirodyme su maudymosi kostiumais. Situose rū-

buose jos išbuvo ilgiausiai (iki pat vainikavimo ar "karūnacijos"), kad teisėjai bei publika geriau galėtų įvertinti "linijas ir kampus", kas tokiuose rinkimuose turi labai didelės reikšmės (Gabijos M. Bonataitės išmėros: 36 - 24 - 36 1/2).

Iš 36 atrinkus 15 finalisčių, pasirodė, kad mūsų Gabija į tą skaičių nepateko. Tuo pačiu atpuolė bet kokia galimybė jai patekti į 5 finalisčių skaičių, iš kurio buvo išrinkta "Miss California World 1969". Stebint televiziją, kai pamatėme G.M. Bonataitę -- spėjau, kad ji pateks ne tik į 15, bet ir į 5 finalisčių skaičių. Kai sek-

madienio rytą kalbėjau su keliais kitais tą kontestą sekusiais televizijoje -- jie buvo tos pat nuomonės, kad Gabija turėjo patekti (pagal savo išvaizdą ir išmėras) jei jau ne į 5 -- tai mažų mažiausia į 15 atrinktųjų skaičių. Žinoma, tokiuose rinkimuose -- kontestuose yra labai ilgų ir vingiuotų užkulisių, kurių negalima matyti televizijoje, bet kuriuos galima jausti, jei turima artimesnių ryšių ir reikalų su pačiais rinkimais ir jų organizavimu... Tie užkulisiai daugiausia ir nulemia rinkimus -- kontestą.

Be abejo gaila, kad mūsų gražuolė šį kartą nelaimėjo. Bet kita vertus, ją ir jos sponsorius Povilą Jasiukonį ir Algį Žemaitaitį "Independent Producers Service" savininkus) reikia sveikinti, kad jie netik ryžosi bet ir sugebėjo padaryti tokį didelį šuolį aukštyn į amerikiečių visuomenę. Dalyvavimas vien uždaruose, savuose lietuviškuose parengimuose mus neišveda į platesnius amerikiečių visuomenės sluoksnius ir nesumezga su ja jokių ryšių, kurių mes taip labai ir visada pageidaujame.

Povilo Jasiukonio ir Algio Žemaitaičio ryžtas sveikintinas juo labiau, kad jie šio sponso-riavimo ėmėsi nepabūgdami net jo išlaidų, kurių susidarė apie ... penki šimtai dolerių. (vb)

Žydinti vasara Putnamo mergaičių stovykloje.

V. Maželio nuotrauka

MERGAICIŲ STOVYKLA VERMONTO KALNUOSE

Po kelių metų ieškojimo ir planavimo N. Pr. Marijos seserims pavyko surasti ir nupirkti jaukią stovyklavietę Vermonto kalnuose. Stovyklavietė yra gražiame miške prie sraunaus upelio ir maudytis tinkamo tvenkinio. Ją atitinkamai paremontavus ir pristačius keletą namelių stovyklautojoms, manoma jau kitais metais panaudoti mergaitėms stovyklauti. Naujoji stovyklavietė praminta Neringa. Neringa yra Vermonto pietuose, tik 7 mylios nuo 91 kelio, pravažiavus Massachusetts sieną, Marlboro apylinkėse. Turint galvą slidinėjimą gražiuose Vermonto kalnuose, su lai-

ku reikia tikėtis, kad ir žiemos metu ši stovyklavietė bus jaunimo išvykoms ir žiemos stovykloms paranki. Visi šie planai pareikalaus laiko, darbo ir lėšų, tačiau lietuviškoji visuomenė, iki šiol rėmusi seserų darbą, parems ir dabar.

Šių metų mergaičių stovykla užbaigiama tradicine lietuvių susitikimo švente -- pikniku š. m. liepos 27 d. Putnamo sodyboje. 11 val. šv. Mišios, 12 val. pietūs ir įvairios pikniko pramogos, 4 val. mergaičių stovyklos užbaigimo programa. N. Pr. seserų sodyba yra Putnam, Conn. prie 44 ir 21 kelių sankryžos. Kviečiami visi seserų darbui pritariai lietuviai kaip ir kasmet dalyvauti. (k)

Gabija Bonataitė kandidatavusi Kalifornijos gražuolių atrinkime.

Viešėdami Chicagoje aplankykite **PARAMA** MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVE

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. JANUŠAITIS ir J. MAZEIKA

Čia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerų ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos — Pasirinkimas didelis.

APSILANKĖ — ĮSITIKINSITE.

VYT. ALANTAS

ŠVENTARAGIS

Ištrauka iš XIII amž. kronikos

(9)

Nuo pat pokalbio pradžios viešpatavusi nei šio-kia, nei tokia nuotaika lyg ir pragiedrėjo: vyskupas pasidarė kalbesnis. Pats būdamas senas ir patyręs derybininkas, gero derybininko savybes jis mokėjo įvertinti ir savo priešininkuose. Šventaragis jam ėmė patikti. Jis galvojo apgailestaudamas, kad tas jaunas, drąsus ir išradingo proto vyras yra pagonis ir lietuvis, o ne krikščionis ir vokiečiai. Patylėjęs jis paklausė:

-- Ko jūs iš manęs pageidaujate?

Šventaragis norėjo atsakyti, bet Parnus kilstelėjo ranką ir šikart žodį paėmė pats:

-- Mūsų valdovas atsiuntė mus tartis su magistru dėl kunigo Lengvenio išvadavimo. Mums čia nerūpi vieną ar kitą pusę kaltinti ar teisinti: mums tik rūpi jo laisvė. Jei kunigas Lengvenis tebūtų merkas rikis ir ypačiai jei jis nebūtų mūsų viešpaties artimas gentainis, mes čia nesėdėtume ir nekvaršintume jūsų malonybei galvos. Bet Lengvenis yra galingas Lietuvos kunigas ir labai artimas mūsų valdovo žmogus, ir todėl Lietuvos viešpats negalės abejingai žiūrėti į tos bylos vienokį ar kitokį sprendimą. Aš nenoriu pasakyti, kad jis ruoš keršto žygi prieš Livoniją, bet aš galiu tikrai pasakyti, kad kunigo Lengvenio bylos vienokia ar kitokia užbaiga atsilieps į mūsų valdovo nusistatymą santykiuose su Livonija ir gal net artimiausioje ateityje. Jei jūsų malonybė iš tiesų džiaugiesi viešpatuojančia taika tarp Lietuvos ir Livonijos, tai į kunigo Lengvenio

bylą neturėtum žiūrėti pro pirštus ir neturėtum jos palikti tik magistro nuožiūrai. Jūsų malonybės žodis Livonijos valdymo reikaluose yra labai svarus, o gal ir lemiamas, ir todėl mes pageidaujame, kad jūsų malonybė tartum jį, šalinant kliūtis, kurios gali sudrumsti taiką sugyvenimą tarp mūsų abiejų valstybių. Mano bendradarbis kunigas Šventaragis jau pastebėjo, kad Lietuvos valdovas labai akylai sekąs kunigo Lengvenio bylos eigą ir stebis, kas ir kaip jos atžvilgiu laikysis. Ir tai teisybė. Toli gražu aš čia nesu pasinešęs jūsų malonybei nurodinėti, kas ir kaip daryti, bet tik noriu priminti, kad, mums rodosi, Livonijos vyskupui kartais yra labai naudingas ir reikalingas Lietuvos valdovopalankumas. Mes prašome jūsų malonybę pagalvoti apie Lietuvos ir Livonijos taiką sugyvenimą ir apie tą naudą, kurios Livonijos vyskupas gali turėti iš draugystės su Lietuvos valdovu.

Kiek pokalbio pradžioje Parnus buvo švelnus ir mandagus, tiek savo paskutiniu žodžiu pasirodė šaltas ir kietas, nors jis kalbėjo ramiai ir santūriai. Patylėjęs jis pridūrė:

-- Lengvenio byla nėra trijų brolių šeimininis reikalas, kaip jūsų malonybė pastebėjai: mes ją laikome tarpvalstybiniu reikalu.

Vysk. Mykalojui Parnaus kalba visai nepatiko. Tegul ta byla būna ir tarpvalstybinis reikalas, bet jis nemėgo būti statomas į tokią padėtį, kad turėtų rinktis tarp Lietuvos valdovo ir magistro. Jis sakėsi džiaugijasis taika tarp Lietuvos ir Livonijos, bet iš tikrųjų kas jam ta taika? Juk ordinas vis tiek ruošiasi karui. Gal magistrui naudinga taiką užtekti, bet jis, vyskupas, jos neišgelbės, ir galop kokia jam nauda ją gelbėti? Savo mintyse jis nutarė pasimatyti su magistru ir išsiaiškinti, o tuo tarpu lietuvių pasiuntinybei apyšalčiai atsakė:

-- Man rodos, kad jūs perdedate mano galią. Kaip sakiau, man labiau rūpi dvasiniai reikalai, kaip pasauliniai. Aš pakalbėsiu su magistru apie ku-

nigo Lengvenio bylą, tik iš anksto galiu pasakyti, kad magistras nėra mano vasalas ir mano pageidavimai jam nėra įsakymas.

Parnus padėjo, ir pasiuntinybė atsisveikino.

-- Atrodo, kad nieko nebūsime pešę -- pastebėjo Parnus, kai jie jojo atgal pas Remėzą.

-- Ir man taip rodosi, -- pasakė Šventaragis.

-- Tu gerai kalbėjai, -- pažūrėjo Parnus per šalį į Šventaragį. -- Netrukus galėsi manepavaduoti.

Tie žodžiai maloniai paglostė jo savimylą: Parnus buvo šykštus pagyroms.

***

Remėzos sandėliuose darbas virte virė. Prekijas su savo padėjėjais ruošė prekes gabenti į Lietuvą. Vilkstinė turėjo iškelti tą pačią dieną, kai pasiuntinybė pasimatys su magistru, nes Parnus norėjo pranešti Mindaugui apie pirmuosius derybų išpūdžius. Remėzėnė su Vakare taip pat ruošėsi keilionei, nes Remėzai nutarė leisti ją per vasarą pavišėti Kernavėje pas tetą.

Turėdamas tris laisvas dienas, Šventaragis nutarė arčiau susipažinti su miestu ir apylinkėmis. Jį lydėjo Šilinis, Mantas, Stulga, Eikutis ir Remėzos vyriausiasis sūnus Tautvilas. Jie apėjo aplink miesto sieną iš vidaus ir iš lauko pusės. Sieną buvo stora ir aukšta, o beto, daiktai dieną ir naktį saugoma sargybų. Stipri sargyba saugojo ir vartus, kurie vakarais būdavo uždaromi, ir niekas be slaptažodžio arba magistro leidimo iš miesto nebuvo išleidžiamas. Taip jiems paaiškino Tautvilas.

Kitą dieną Šventaragis su savo bičiuliais išėjo pasižvalgyti po pajūrį. Diena buvo skaisčiai saulėta ir Šventaragis negalėjo atsigrožėti Baltijos žaižaruojančiomis platybėmis. Arčiau kranto bangos tvyksčiojo, tartum būtų apibarstytos dideliais deimantais. Ant akiračio balavo laivų burės, o arčiau kranto kur-ne-kur matėsi žvejų laiveliai. Dvelkė vėsus, malonus vėjelis.

ŽVILGSNIAI

KĘSTUTIS GAIDŽIŪNAS

Kvakeriai -- ramiausia, pamaldžiausia, taikingiausia bet kada Washingtono matyta protesto grupė tiek suerzino kongreso atstovus, kad netolimoje ateityje ant Kapitoliaus laiptų galės būti uždrausta pasirodyti net ir paprasčiausiems mokyklų orkestrams.

Politikams šis žingsnis sunkus. Bet jei jo reikės imtis pašalinti kvakeriams, atrodo, kad įstatymų vykdytojai jį padarys.

Tylomis aštuonių ar dešimties asmenų grupėmis kvakeriai kiekvieną trečiadienio vidurdienį susirenka ant Kapitoliaus rytinių akmeninių laiptų. Jie neneša plakatų, neturi ginklų, nedalina politinės literatūros ir neturi jokių kitų politikos ar protesto įrankių.

Jie atsineša tik kovo 25 dienos Congressional Record kopiją, kur Illinois kongreso atstovas Paul Findley įrašė virš 30,000 Vietname žuvusių amerikiečių vardų. Ir kvakeriai tenori tik stovėti ir pakaitomis skaityti žuvusiųjų pavardes.

Kapitoliaus policijos šalininkas James M. Powell rankoje laikydamas įstatymą, įrodantį šių demonstracijų nelegalumą, po grasių, diskusijų, vėl grasių ir vėl prašymų gražiuoju, perskaičius porą šimtų pavardžių grupės dalyvius areštuoja.

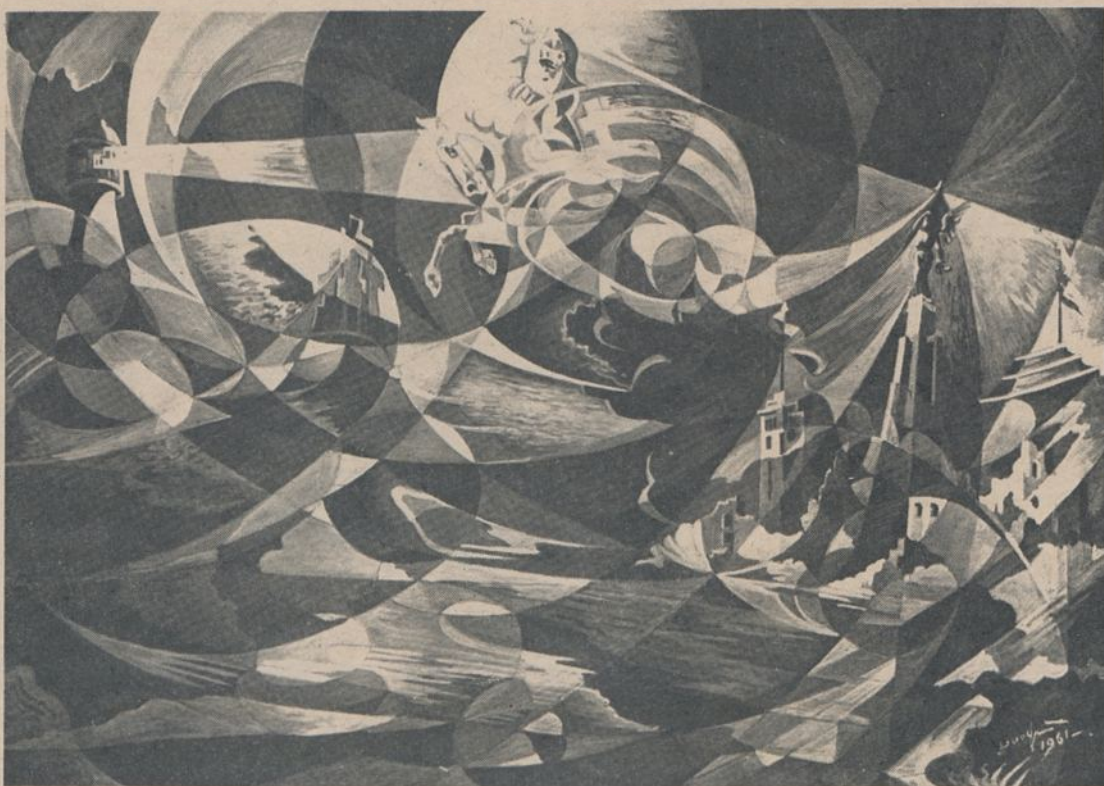
Tai vyksta kiekvieną trečiadienį, bet su menku pasisekimu.

Vietiniai teisėjai yra priešingos nuomonės, ir areštuotieji be bausmių paleidžiami. Teismo nuomone, kapitolius negali būti uždraustas net ir kontraversiniams asmenims.

Pagal teisėjus, jei kvakeriai ir toliau bus areštuojami, tai tada reikės areštuoti ir tuos, kurie su specialiais senato ar kongreso atstovų leidimais kasdien iš jų distriktų koncertuoja, būtent visokių organizacijų, mokyklų orkestrai, chorai ir ansambliai...

Gražiomis vasaros dienomis į Washingtoną jų tiek privažiuoja, kad grupės turi laukti eilės savo pasirodymui. Ir ... šie muzikantai ir dainininkai sukelia tikrai daugiau triukšmo negu žuvusiųjų pavardžių skaitymas...

Ir taip trečiadienis po trečiadienio.

JURGIS JUODIS

Lietuvos prisikėlimas (tempera)

KLUMPAKOJIS SU PONIA GILTINE ANT BEDUGNĖS KRAŠTO

Vyt. Alantas

Žodis apie lietuvišką toleranciją praeity ir šiandien

Lietuvos būde yra nepakankamai užveržta, o gal ir visiškai atsipalaidavusi kažkuri veržlėlė. Mes, sakyčiau, sergame aistra kartkartėmis gnybtelėti savo tautiečiui ne būtinai dėl skirtingos ideologijos ar priešingos partijos, -- nors to pobūdžio aršios kautynės vyksta nesiliaudamos, -- bet tiesiog dėl paties gnybtelėjimo, dėl kažkokio sadistinio pasiskondėjimo, tarsi mums būtų būtina padaryti dvasinę profilaktiką negeroms dujoms iš savo smegeninių išleisti. Galimas dalykas, kad kaip tik dėl to mūsų rašliavoje taip plačiai yra išgalėjęs slapyvardžio paprotys. Juk įkasti pasalkandiškai daug lengviau ir "skaniau", kaip kad sukryžiuoti plunksnomis su atviru veidu.

Taigi, čia mūsų tolerancijos problema nušvinta savotiškais atspalviais, sakyčiau, kontrastais. Iš vienos pusės mes pasimėgdami vieni kitiems bedžiojame i nugaras nuodingas strėles, o apsigręžę giedame ditirambus lietuviškai tolerancijai ir pirštu prikišamai rodydami i save sakome:

-- Žiūrėkite ir stebėkitės kokie mes, lietuviai, buvome dideli tolerantai! Ispanijos konkvistadorai nukariavę Pietų Ameriką maudėsi tenyksių gyventojų kraujuje tikrąja to žodžio prasme, o mes, lietuviai, anuomet žygiavome i Rytus, kūrėme imperiją ir visur valdėme labai

tolerantiškai: nežudėme, negriovėme perblokštų priešų šventyklų, nenaikinome jų institucijų, leidome jiems kalbėti savomis kalbomis ir tikėti savais dievais, žodžiu, visur palikome status quo, tik i nukariautų žemių sostus sodindavome savus kunigaikščius ir liepdavome naujoms provincijoms mokėti Lietuvai duokles.

Betgi čia reikia pabrėžti ir tai, jog mes buvome tokie "dideli" tolerantai, kad patys skubėdavome priimti priešų tikėjimą, išmokyti jų kalbos, kurti mišrias šeimas, žodžiu, leisdavomės ko skubiausiai priešų suvirškinami tautiškai ir biologiškai! Artai buvo "tolerancija", ar tautinio momento visišką nesupratimą, ir ignoravimą, ar aplamai psichinis tautinės saviraiškos pomėgis, kol kas dar lieka mūsų istorijos neįminta mįslė.

Gal čia būtų pravartu prisiminti, kad kitataučiams mes aplamai visada buvome daug atlaidesni, kaip kad savo broliui lietuviui. Anais laikais mes rungėmės su carų korikais muravjovais, šiandien mes galuojamės prieš raudonojo Kremliaus galvažudžius stalinus, bet vis dėlto prie progos neužmirštame pasigirti savo tolerancija ir sakome, kad rusai, kaipo tokie, vis dėlto esą geri žmonės! Čia ne vieta plačiau apie tai kalbėti, bet tik tiek reikia pabrėžtinai priminti, kad tas "gerasis" rusas, užsivilkęs kario ar enkavedisto uniformą prievartaus ir plėš neblogo už profesionalų enkavedistą. Mat maskolio -- "širokaja duša" -- plati siela! Tenšetonas ir angelas kartu skalbia žlugtą nesitaikydami vienas kitam i veidą.

Vienas mūsų aukštas tremties pareigūnas per vieną Vasario 16 d. minėjimą viešai pareiškė, kad "keršto mes nenorime". Jis turėjo galvoje rusus. Ar neklasi-

kinis lietuviškos tolerancijos pavyzdys? Bet vis dėlto sunku čia susilaukyti nepastebėjus, kad tokia galvosena sujaukia mūsų nusistatymą Lietuvos amžinojo ir gal pikčiausio priešo atžvilgiu. Rusas -- blogas, rusas -- geras, ir koks galų gale tas rusas mums nebeaišku. Mūsų žmonės sako: dovis už dovi, arba: kaip tu palinkėsi, taip tau atlinkės. Deja, mes tą išmintį per dažnai pamirštame. Žinoma, mes galime priešui šaukti: nedaryk man blogo, jei nori, kad aš tau neatsimokėčiau tuo pačiu, tačiau jei priešas tik tyčiojasi iš tavo gerų intencijų ir toliau tave smaigia kaip smaigę, kas tada?

PO SAŠLAVŲ KRŪVA

Grįžtant prie mūsų šių dienų savitarpio santykių ir pasidairius po mūsų tremties spaudos skiltis norom nenorom turi konstatuoti, kad ten per dažnai tviksteli tokių netolerancijos ir nepakantų "deimantiukų", kad, rodos, iškart patenki i areną, kur atletai praktikuodami kopojaši akmeninio amžiaus kirvu-kais ir stengiasi vienas kitam užtamponuoti burnas drumzlinos polemikos gražbylystės gniūžulėliais arba užmesti vienas kitam ant galvos tinklą, idant priešas būtų galutinai patiestas! Gal kitam "kritikui" ir devyni avinai galvoje mušasi, bet kalbėdamas apie kitus jis nešasi dideliu išminčiumi ir, susisupęs neklaidingumo toga, nė kiek nesivaržydamas stumia savo priešą kartais ir i išdavių rezervatą ir nekvaršina sau galvos, kad anot žmonių išminties, gyvatė geglia skaudžiai, o pikto žmogaus liežuvis dar skaudžiau. Tiesa, žodis galvos nepramušė, bet širdyje palieka gilią žaizdą.

Reikia pavyzdžių? Neminint vardų ir šaltinių, štai jie paimti iš mūsų šių dienų spaudos:

Vienas poetas gal redaktoriaus priprašytas, gal pats susigalvojo parašyti recenziją apie kolektyvinį leidinį, kuris buvo pasirodęs prieš metus. Taigi, recenzentas vargo, stenėjo, išstisus metus ir pagaliau susprogdino atominę bombą: visą leidinį sudraskė i skutus ir leidėją bei leidinyje dalyvavusius autorius pakišo po šiukšlių krūva tarzaniškai sušukdamas: -- Nugalėjau! Visas tas recenzento pasidarbavimas panašus i josmege-nyse prasiveržusią isteriką. Matyt, ten, kaip minėjau, buvo per daug prisirinkę negerų dujų, ir poetas buvo priverstas pasidaryti sau dvasios dezinfekciją, kurią užgyrė ir rimto žurnalo redaktorius...

Vienas rašytojas išleidia knygą. Tariamasi ar tikras scenos žinovas, degdamas šventa kritiko neapykanta, subado savo nuodinga plunksna visus knygos puslapius nerasdams nė vieno gero ir, taip eilučių autorių pavertęs paskutiniu idiotu, pakiša jį su visa knyga po sąslavų krūva.

Jauna mokytoja, aukštai pasistiebusi ant savo pačios susikaltų autoriteto laiptelių, pirštu rodo mūsų vyresniusius darbuotojus, kurie, anot jos, dar lig šiol "nepripažino tremties tikrovės" ir nepajėgė suprasti, kad buvę galima amerikinių gyvenimą sujungti su savo veikla ir kad "to išdavoje" dalis mūsų jaunimo nusigręžusi nuo lietuvių ir nuėjusi su amerikine visuomene.

Vėl vienas dvasininkas filosofas, rašydamas apie dabartinę padėtį Lietuvoje, nė kiek nesusvyruodamas bloškia visuotinę kaltinimą anuometinei Lietuvai tvirtindamas, kad šiandien už mūsų tautos egzistenciją Krašte turįkovoti tie, kuriems nepriklausomybės metais tebuve "vietos tik kalėjimuose ir darbo stovyklose" ir kuriuos mūsų "patriotai" (žodis paim-

tas i kabutes autoriaus) vadina tautos išdavikais. Kitoje savo rašinio vietoje jis patetiškai klausia: kodėl mes, lietuviai, turime tiek mažai respekto skirtingai nuo mūsų galvojančiam tautiečiui? Ir atsako: kas dangi "turime daugiau temperamento negu intelektualinio pajėgumo logiškai argumentuoti". Taigi, ar tas filosofas meta visuotinį pasmerkimą nepriklausomai Lietuvai dėl to, kad turi per daug "temperamento", ar dėl to, kad neturi "intelektualinio pajėgumo logiškai argumentuoti"?

Vėlgi kitas tam tikroje mūsų spaudoje veikliai besireiškias plunksnos darbuotojas surašė net 14 punktų šlykščiausių prasimanymų suniekindamas kitą tremtyje plačiai žinomą ir populiarių laikraštininką, kuris savo straipsniais garsėja kaip vienas geriausių mūsų publicistų.

Be abejo, būtų galima pririnkti ir daugiau tokių lietuviškos netolerancijos siautėjimo pavyzdžių, bet tam nėra jokio reikalo, nes su tokiais nepažabotais ir nuodingais savitarpio apsišaudymais mes susiduriame kone kasdien. Ar superkritikos aištrums idieję tradicija -- nuo pat Aušros pasirodymo iki šiolei mūsų spaudos puslapiuose nutildami aid kautynių trimčiai, -- ar mūsų auklėjimas, paveldėjimas, ar tai yrakultūros stoka, ar pagaliau tokia yra mūsų "antroji prigimtis" su atsileidusia kažkuria vežlele, sunku pasakyti. Gal tik tiek reikėtų pastebėti, kad kur kas lengviau ir "maloniau" raizioti rėžius iš svetimos nugaros ir gražbyliauti apie svetimą ydas, kaip kad pasidairyti po savo darželį ir paieškoti pagrindo, kuriuo pasirėmę mes pagaliau įmanytume prabilti vienas i kitą broliškesne kalba.

(Pabaiga kitame nr.)

We Offer To Savers

SAVINGS CERTIFICATE

5 1/4%

6 or 12 MONTH
\$10,000 or MORE

Savings certificates issued for six months or one year—in minimum amounts of \$10,000.00, and thereafter in multiples of \$1,000.00. Earnings are paid at maturity.

INSURED

4 3/4%

Per annum

Passbook Savings Accounts
Paid Quarterly
Computed and Paid as of:
Mar. 31 — June 30
Sept. 30 — Dec. 31

5%

6 or 12 MONTH
\$5,000 or MORE

Savings certificates issued for six months or one year—in minimum amounts of \$5,000.00, and thereafter in multiples of \$500.00. Earnings are paid at maturity.

Mutual Federal Savings

AND LOAN ASSOCIATION

2212 W. CERMAK RD.
Chicago, Ill. 60608
Virginia 7-7747

PETER KAZANAUSKAS, PRESIDENT

WANTED AT ONCE
JOURNEYMEN
TOOL AND DIE MAKERS
MACHINE REPAIRMEN
PIPE FITTERS

1ST & 2ND SHIFT

Journeyman's card or 8 years industrial experience

also

Time Study men experienced

1ST SHIFT

Excellent wages and working conditions. Non contributory pension group insurance plans.

Apply Employment Office

THE PRESTOLITE CO.

Division of Eltra Corp.

Morton and Backus Sts., Bay City, Michigan
An Equal Opportunity Employer

(52-58)

MŪSŲ SOCIALINĖ ATSAKOMYBĖ

Socialinė atsakomybė susidaro socialiniu gyvenimu, kuriame likimas mums lemia gyvenimą. Ji gali įvairiai pasireikšti pagal objektyvines vietos sąlygas, subjektyvinius žmonių supratimus ir pagal socialinių grupių rungtynes. Pasaulio pažanga susidaro individualistinio ir kolektyvistinio arba asmeninio ir visuomeninio pradų suderinimu. Socialinė moralė reikalauja nešti asmeninę socialinę atsakomybę. Bet anarchistai jos neboja.

Socialinis kitimas yra normali gyvenimo būtis. Jis susidaro evoliuciniu būdu ten, kur visuomenė ir valdžia (vyriausybė, tautos atstovybė, ir teismas) tvarko gyvenimą pagal besikeičiančias vietos socialines sąlygas. Tuo būdu pasireiškė Nepriklausomos Lietuvos gyvenimas, kuria me berods socialinės nuomonės skyrėsi, bet stengtasi socialinį būtinumą tenkinti pagal buvusias sąlygas, tačiau utopinio idealizmo nepasiekta. Socialinis socialinio pasikeitimoprin cipas, kuri visuomenė nesugeba ar neleidžia ma socialiniai pasireikšti, kur valdžia yra per silpna tautos valiai įgyvendinti, arba kur kar tais net maža socialinė vidaus grupė nuverčia demokratine santvarką demokratinėmis priemonėmis, kaip įvyko nacionalistų valdžios perėmimu Vokietijoje, arba vidaus perversmininku grupė pakeičia socialinę santvarką perversmo būdu, kaip įvyko rusų 1917 m. abiem perversmais. Tuo susidarė komunistinis sąjūdis, kuris kuria pasaulio komunistinę revoliuciją, kurstomą ir kontroliuojamą Maskvos ar Pekingo ir pravedamą svetimų kraštų sukurstyta pagrindžio grupe. Tuo būdu prievarta iš svetur nuverčia nepriklausomos valstybės valdžią, paverčia suvereninę tautą, panaikina tautos laisvę, sunaikina tautos socialinį vidaus pasireiškimą ir įveda svetimą diktatūrą -- prisidengdama įvairiais pasiteisinimais pagallai ko sąlygas. Lietuvos prijungimas Rusijai 1795 ir 1940 m. ėjo tokios socialinės prievartos iš svetur keliu.

Socialinė vidaus prievarta reikalinga socialėms reformoms Amerikoje praveisti, kartą pasa-

MARTYNAS KAVOLIS

kė vienas amerikiečių visuomenininkas. Čia socialiniam veiksmui pasireikšti duodama daugiau vietos, negu sakysime Lietuvoje ir kitoje Europos dalyje. Lietuviai emigracijoje turi pasimokyti iš amerikiečių socialinio pasireiškimą ir dėl jo nusistatyti.

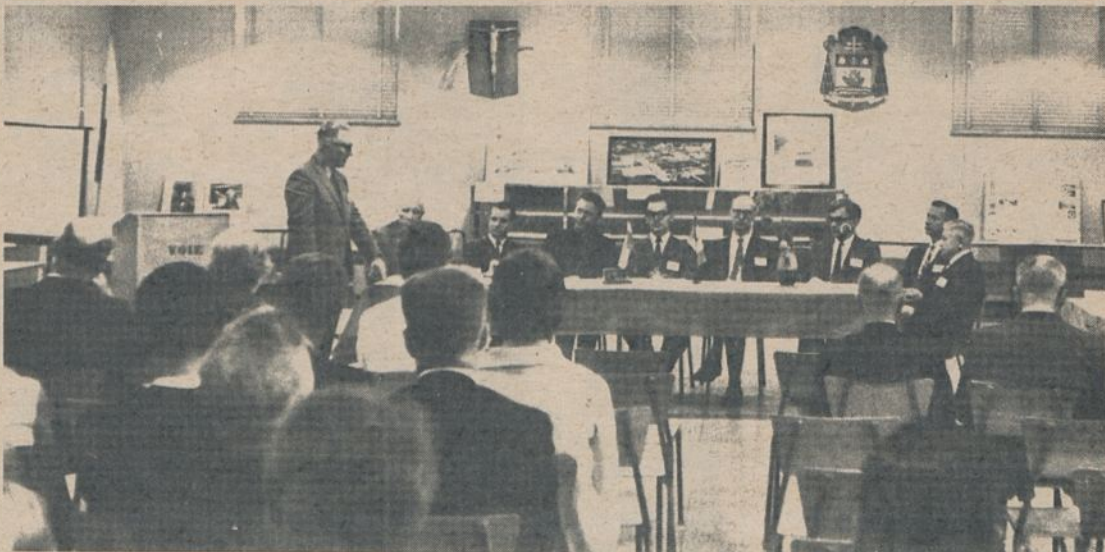
Socialinės reformos Amerikoje dabar reikalaujama šiose srityse: diskriminacijos pašalinimas, skurdaus gyvenimo pagerinimas, žmogaus nužmoninimo pašalinimas. Negrų pradėjo kovą prieš diskriminaciją. Ji buvo suprantama lietuviams emigrantams, kurių kiekvienas pradėjo gyventi žemiausiame socialiniame laipsnyje, blogiausiu darbu ir menkiausiu uždarbiu. Vienas buvęs mūsų ministeris pirmininkas, pasidaręs geležies liejyklos darbininkas, amerikiečių žurnalisto klausiamas, atsakė esąs patenkintas, nors tikruoj jautė tur būt kitaip. Man 1951 m. teko rašyti laišką Prezidentui Trumanui dėl išviettųjų asmenų diskriminacijos, neleidžiant jiems dirbti fabrikuose sąryš su tautiniu saugumu. Prezidento kanceliarija atsakė, kad krašto apsaugos sekretorius Wilsonas pasakė, jog duosias atitinkamą parėdymą. Tačiau rezultatų nepastebėta. Dabar reikalaujama, kad negrai turėtų lygias teises veikti prekyboje, pramonėje, spaudoje, radijo, televizijoje, valstybės įstaigose, ir baltųjų asmenų turto naudojime. Bet dar matome diskriminacijos dėl amžiaus ir kitų dalykų. Skundai dėl skurdo turi galias praeities šaknis. Prieš 10 metų keletą senosios lietuvių emigracijos žmonių man pasakojo, kad neturi iš ko pragyventi, gaudami vien 40 dolerių mėnesinės pensijos iš savo buvusios angliakasių kasos ir negaudami kito socialinio aprūpinimo, kurio tada nebuvo ir kuriam jie nedarė įmokėjimų. Dabar turime socialinio saugumo aprūpinimą, kuris prasidėjo aukščiausią pensijos normą sumoj 120 dolerių mėnesiui, jeigu žmogus darė įnašus per nustatytą metų skaičių nuo aukščiausio uždario. Toji pensija dabar padidin-

ta. Bet jos nepakanka žmogiškai pragyventi. Paskutiniu laiku įvesta sveikatos apsauga žmogui virš 65 m. amžiaus, kuri padengia tik dalį išlaidų ligoninėms ir daktarams, bet nepadedą mokėti išlaidas už vaistus. Ji dabar praplės ta visiems nepasiturintiems asmenims. Plačiai kalbama apie "war on poverty" ir "war against fear" programą, bet dar toli nuo jų įgyvendinimo. Skundai dėl nužmoninimo ima reikštis, kai žmogus pasijunta neturintis socialinio balso ir nebūnas socialiniai pabojamas. Sąjūdis dėl socialinės reformos prasidėjo negruose. Bet dabar jis apima visus socialiniai vargstančius žmones.

Taikomasis socialinio protesto metodas dabar iškėlė susirūpinimą, ar Amerikos demokratija gali būti išsaugojama demokratinėmis priemonėmis. Socialinis protestas prasidėjo taikiomis priemonėmis ir perėjo į revoliucinių visų vargstančių žmonių, studentų ir maištaujančių karių pasireiškimą. Jo užkulisėje kyšo pasaulinės komunistų revoliucijos kontrolė. Lietuviams emigrantams tai sukelia klausimą, ar pabėgus nuo vilko, neužbėgta ant meškos.

Socialinės reformos siekiama Amerikoje keletu būdu. Tautos dauguma daro įtakos rinkimais, per savo atstovus įstatymdavystės organe ir laiškais atstovams. Amerikos mažumos ar etninės grupės veikia skirtingais būdais. Negrų, pasilikdami savos grupės izoliacijoje ir karštai nesutardami savitarpyje, daro didelę socialinę įtaką savo stiprėjančių socialiniu veiksmu ir jų naudojama socialine vidaus prievarta. Juos dabar matome aukščiausios valdžios vietoje. Žydų mažuma susiklauso savitarpyje, išoriniai neišsiskiria iš bendros amerikiečių visuomenės ir daro procentualiniai didesnę įtaką visame amerikiečių gyvenime, negu jų skaičius rodo. Tipiškai pasiskaidė vienas kanadiečių žydas, sakydamas esąs kanadietis, esą kanadiečiai nemėgsta žydų, bet pakartotinai renką žydą Toronto burmistru. Vienas vokiečių žydų teisininkas emigrantas pasidarė garsus U aukščiausio teismo teisėjas. Lenkų mažuma nesulieja su amerikiečių dauguma, savitarpyje yra gerai susiorganizavę ir daro socialinės įtakos per savo atstovus visame gyvenime.

Lietuvių socialinis veikimas turėtų pasireikšti savitarpiu susitvarkymu, aktyviu dalyvavimu gyvenamojo krašto socialiniame pasireiškimu, ir esamo socialinio gyvenimo atnaujinimu sveika savo socialinės druskos įtaka. Perversminė laikysena ir revoliucinė veikla yra svetimi lietuvių taikiam būdui. Neįmanoma daryti socialinės įtakos, susitraukus savame asmeniniame ar

Iš Lietuvių Inžinierių ir Architektų Sąjungos suvažiavimo Kanadoje. Prie prezidiumo stalo kalba PLIAS valdybos narys inž. V. Zubas. Iš kairės prie stalo sėdi: prof. S. Dirmantas, V. Prisėpionka, kun. dr. V. Skilandžiūnas, dr. A. Jurkus, PLIAS centro valdybos pirm. inž. J.V. Danys, dr. A. Butkus, inž. J. Augustinavičius ir B. Baranauskas.

Inžinierių ir architektų suvažiavimas Kanadoje

Pasaulio Lietuvių Inžinierių ir Architektų Sąjungos (PLIAS) Kanados skyrių pirmas suvažiavimas įvyko Ottawoje, gegužės 17 ir 18 dienomis.

Pirmąją dieną įvyko atidarymasis posėdis, profesinių ir mokslo darbų parodos atidarymas, paskaitė sesija ir banketas.

Idomiją ir pirmą tokio pobūdžio parodą Kanadoje atidarė V. Zubas, Montrealio skyriaus valdybos narys. Parodoje dalyvavo 30 dalyvių su 110 darbų.

Suvažiavimą atidarė Ottawos skyr. pirmininkas dr. A. Jurkus, talkininkaujant Toronto skyriaus pirmininkui B. Baranauskui ir Montrealio skyriaus sekr. V. Zubui.

Garbės prezidiumą sudarė J. V. Danys, PLIAS pirmininkas; dr. A. Butkus, PLB vykdomasis vicepirmininkas; J. Augustinavičius, ALIAS centro valdybos narys; prof. S. Dirmantas, buvęs ilgametis PLIAS pirmininkas; kun. dr. V. Skilandžiūnas, Ottawos lietuvių klebonas, ir V. Prisėpionka, LB Ottawos apylinkės pirmininkas.

Jie ir kiti pasakė atitin-

kamus sveikinimus, skaitė paskaitas. Sveikinimų raštu ir telegramomis buvo iš Australijos, Pietų Amerikos, Anglijos, Chicagos, Bostono ir kt.

Po įvairių paskaitų, pranešimų, Savoy viešbutyje vakare vyko jaukus banketas dalyvaujant ir daugeliui svečių.

Antrąją dieną vyko darbo posėdžiai, kuriems pirmininkavo Iz. Mališka, PLIAS vicepirmininkas iš Montrealio.

Po Ottawos, Toronto ir Montrealio skyrių praneši-

mų, simpoziumo temą "PLIAS uždaviniai ir veiklos apimtis" diskutavo dr. J. Rimšaitė (Ottawa), J. Sližys (Toronto), J. V. Danys (Ottawa) ir J. Augustinavičius (Cleveland), sekė pareiškimai eilės suvažiavimo dalyvių.

Suvažiavimas nutarė sudaryti regioninę sąjungą Kanadoje ir išrinko Toronto skyrių vadovauti dviem metams.

Suvažiavimas bendrai buvo nuotaikingas, įvairus ir naudingas.

JAU GALIT ATSIKVIESTI SAVO GIMINES IR DRAUGUS IŠ LIETUVOS Į AMERIKĄ

APMOKAMAS PATARNAVIMAS: Atkvieskit savo gimines jus aplankyti! Greitas mūsų teletype susisiektas su Maskva suteiks jums žinias apie kelionės paruošimą. Atsilankykite arba skambinkite mūsų įstaigai gavimui pilnų smulkmenų!

GROGER TRAVEL BUREAU

152 THE OLD ARCADE CLEVELAND, OHIO 44114 TELEF. 621-6036

STATE OF NEW JERSEY DEPARTMENT OF COMMUNITY AFFAIRS HOUSING FINANCE AGENCY

HAS IMMEDIATE OPENINGS IN THE NEW JERSEY MODERATE INCOME HOUSING PROGRAM. FIELD INSPECTORS: EXPERIENCED IN THE SUPERVISION OR INSPECTION OF ALL PHASES OF CONSTRUCTION OF HIGH-RISE MULTIPLE DWELLINGS.

DIRECT ALL REPLIES TO: MR. GEORGE FEDDISH, DIRECTOR OF TECHNICAL SERVICES NEW JERSEY HOUSING FINANCE AGENCY 101 OAKLAND ST., TRENTON, N. J. 08618 (609) 292-6655 (55-57)

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

Licenzijuota lietuvių įmonė, registruota U. S. Department of Justice

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.

MARQUETTE GIFT PARCELS SERVICE

2608 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629. — Tel. WA 5-2787 2501 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629. — Tel. WA 5-2737 3333 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608. — Tel. 254-3320

DIDELIS PASIRINKIMAS medžiagų ir visų kitų Lietuvoje pageidaujamų prekių labai prieinamomis, žemesnėmis negu kitur kainomis.

KREIPKITE į mūsų vienintelę Chicagoje lietuvių įstaigą, turinčią teisę SAVO VARDU siųsti siuntinius tiesiai iš Chicago į Lietuvą.

Vedėjai: E. ir V. ŽUKAUSKAI

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

MAŽEIK & EVANS

6845 SO. WESTERN AVE., CHICAGO, ILL.

TRY S MODERNIŠKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

Mašinoms vieta

REpublic 7-8600 REpublic 7-8601

PETKUS
LAIDOJIMO ĮSTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO
2533 W. 71 St. Tel. GR 6-2345-6

CICERO ILLINOIS
1410 S. 50 Ave., Tel. TO 3-2108-9

TRY S MODERNIOS KOPLYČIOS

IŠSKRIDO Į EUROPA

Edvardas ir Joana Stepai

Edvardas ir Joana Stepai antradienį išskrido trims savaitėms į Europą. E. Stepas, BALF Clevelando skyriaus pirmininkas ir BALF centro valdybos direktorius, veža iš Clevelando dovanėlių Vasario 16-tos gimnazijos mokiniams. Jų kelionė apims Vokietiją, Italiją, Monacą ir Prancūziją. Romoje žada apsilankyti Lietuvių Kolegijoje.

Po Vakarų Europą šiuo metu važinėja clevelandiečiai Vladas ir Gražina Plečkaičiai ir Rapolas ir Dana Valadkai.

APANAITIS PASITRAUKĖ IŠ POLICIJOS

Polijos leitenantas Jonas Apanaitis šiomis dienomis padavė raštišką pareiš-

kimą, kad pasitraukia iš tarnybos ir išeina į pensiją. Jis buvo įveltas į policijos egzaminų nesupratimą atsisakydamas pasakyti kas jam įdavė tų egzaminų davinių sąrašą. Tuo pačiu laikotarpiu dalinai susirgo, iki šiolie dirbo policijos įstaigoje tik po pusę dienos.

Suėjus 54 metams amžiaus ir 25 metams policijos tarnyboje, nusprendė išeiti į pensiją.

Clevelando ir priemiesčių policijoje yra keliolika lietuvių. Keletas jų pasiekę aukštesnius laipsnius. Aukščiausias laipsnis, policijos inspektoriaus, yra pasiekęs Albertas Wallace (Varakojis). Iš inspektorių jau būna skiriamas policijos viršininkas.

Apanaičių šeimoje įvyko ir nelaimingas atsitikimas, kai kovo mėnesį jo sūnus detektyvas Jonas Apanaitis jr. tarnybos metu buvo plėšiko nušautas.

METINIS PIKNIKAS

Amerikos Lietuvių Piliečių Klubas rengia savo tradicinį metinį pikniką St. Joseph Parke, ant White Road. Ta smagi gegužinė yra tik nariams, niekas nebus įleistas be nario kortelės. Nario kortelės reikia įsigyti Lietuvių salėje iš anksto.

Gegužinė įvyks St. Joseph parke, White Rd. rugpjūčio 10 d.

• Prieš atnaujindami savo namų ar automobilio draudimus, palyginkite savo mokestį paskambindami V. Giedraičiui tel. 944-6835.

AUTOMOBILIŲ VOGIMAS DAUGĖJA

Polijos teikiama spaudai žiniomis, automobilių vogimas Clevelande daugėja tūkstančiais.

1964 m. pavogta 4,472 automobiliai; 1965 — 4,921; 1966 — 7,132; 1967 — 11,325; 1968 — 14,188. Šiemet vogimų padaugėjo virš 50% lyginant su tiek pat laiko 1968 metais.

Vagystės yra charakteringas viso krašto reiškinys. Bendrai visame krašte 1968 metais vagysčių padaugėjo 18%.

Pavogtų automobilių 90 proc. surandama bėgyje penkių dienų. Jie būna apgadinti, išvogtos dalys. Kitų nesuranda, nes būna išardomi ir parduodami paskiromis dalimis suktoms firmoms.

Pavogtų automobilių 85% buvo palikti neužrakinti; 40% buvo net raktai palikti viduje.

Vagys daugiausia jauni žmonės: apie 80% vagysčių papildo jaunesni negu 25 metų amžiaus vyrai. Tarp areštuotų vagių 70% buvo vaikaižai jaunesni 18 metų.

• **Lietuvių Kultūrinio Darželio Sąjungos metinis susirinkimas** įvyks Lietuvių salėje, sekmadienį, liepos 20 d., tuoj po pamaldų. Pavieniai veikėjai ir draugų valdybos skirti atstovai prašomi dalyvauti, įsijungti į Lietuvių Darželio globėjus. Vienas ar du atstovai pageidaujami iš organizacijų. Mokestis tik po \$1 nuo asmens.

K. S. Karpius, pirm.

• **Apdraudos reikalais** geriausius patarnavimus gausite kreipdamiesi į Z. Obelenį tel. 531-2211.

REIKALINGA senyvesnė moteris gyventi kartu su lietuve našle, pagelbėti namuose. Nuoma nemokamai. Telefonas po 6 vakare — 641-5694.

CLEVELANDO PARENGIMŲ KALENDORIUS

RUGPJŪČIO 10 D. Amerikos Lietuvių Piliečių Klubu gegužinė St. Joseph parke, White Rd.

RUGPJŪČIO 17 D. SLA 136 kuopos gegužinė dr. Mačio sodyje.

RUGSĖJO 7 D. Tautos šventės minėjimas ir Lietuvių Diena, Nauj. parapijos salėje. Rengia LB I ir II apylinkės.

RUGSĖJO 6 ir 7 D. Ilonos Peterienės tapybos kūrinių paroda Čiurlionio ansamblio namuose.

RUGSĖJO 27 D. Dirvos spaudos balius.

SPALIO 5 D. Madų paroda, Rengia Korpi! Giedra.

SPALIO 12 D. Tėvynės Garų radijo 20-ties metų sukakties minėjimas.

SPALIO 25 D. Lithuanian Village Bendrovės metinis balius - koncertas.

* SPALIO 26 D. Bruno Markaičio koncertas Nauj. parapijos salėje.

VIENOS ŠEIMOS NAMAS

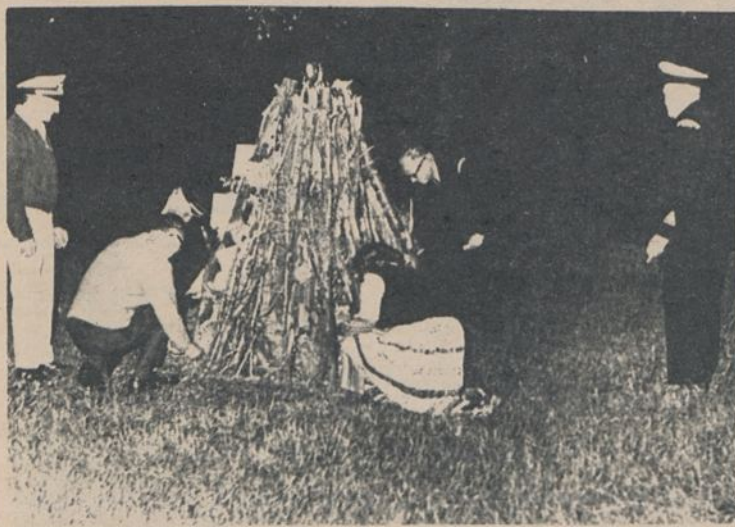
East 172 ir Grovewood Rajone. 3 miegamieji. Naujas pečius. Vario vamzdžiai. Garažas. Centralinis vėsintuvas. Labai gerame stovyje.

2-JŲ ŠEIMŲ (DUPLEX) — \$17,900

Netoli Lake Shore Blvd. Po šešis kambarius kiekviename bute. Nauji pečiai ir karšto vandens tankai. Namas reikalingas remonto ir dažymo iš lauko. Padarykite pasiūlymą.

SIRVAITIS

WM. T. BYRNE REAL ESTATE, INC. COMPUTERIZED MULTIPLE LISTING ISTAIGA — 681-6100; NAMA — KE 1-4080

Dainavoje šauliai dega jubiliejinį laužą: V. Išganaitis, dr. A. Damušis, Marija Sims, V. Tamošiūnas ir kitoj pusėj laužo (nesimato) M. Valiulienė, Iš šonų stebi K. Urbšaitis ir K. Ivoška.

K. Sragausko nuotrauka

Šaulių jubiliejinis laužas Dainavoje

Sena šaulių tradicija atsivežta iš Lietuvos švęsti Jonines, kurti laužus buvo vykdoma ir Dainavoje užbaigiant šaulių kultūrinę savaitę birž. 21 d.

Atkrantėje prie Spyglių ežero, M. Vitkaus vadovaujami "Švyturio" kuopos jūros šauliai sukrovė milžinišką laužą. Aplink jį susirinko gausus būrys stovyklavusių ir savaitgaliai suvažiavusių šaulių ir svečių.

Laužas pradėtas daina -- Lietuva Brangi. K. Kodatienė paskaitė savo kūrybą "Aukso Sukaktis".

Šaulių S-gos gyvavimo aukso sukaktį paminėti jubiliejinį Joninių laužą uždegta iš penkių vietų penkiais degtukais. Laužo uždegėjai:

Šaulių S-gos pirm. Vl. Išganaitis, Dr. Ad. Damušis, poetė M. Sims, šaulių stovyklos viršininkas V. Tamošiūnas ir Kanados atstovė M. Valiulienė.

Prie laužo svečiai stebi išpildant meninę programą. Prieky iš kairės: V. ir gen. J. Černiai, dr. A. Damušis, Šaulių S-gos pirm. V. Išganaitis.

K. Sragausko nuotrauka

lienė. Laužas iškart skaisčiai užsiliepsnojo nušviendamas Dainavos apylinkę.

S-gos pirm. Vl. Išganaitis pasveikino laužo dalyvius ir vaizdžiai papasakojo Lietuvoje ir čia tęsiamas Joninių tradicijas.

Iškvieisti visi lauže dalyvavusieji Jonai ir pasveikinti Vardo Dienos proga Kanados sesių Iz. Navickienės ir Z. Jonickienės papuošti gėlėmis. Sudainuota -- Ilgiausių Metų...

Kun. J. Borevičius SJ, visų Jonų vardu prasmingu žodžiu padėkojo.

Po keletos smagių bendrų dainų miela buvo klausytis R. Kaspučio išpildomo akordeonu solo.

Su idomumu klausėmės montažo "Stovėjau parimus", kurį paruošė aktorė D. Juknevičiūtė. Išpildė: R. Kaunelytė, R. Putriūtė ir D. Gaižutytė. Akordeonu palydėjo R. Palaikis.

Bostono šaulių Vanaigaičio kuopos pirm. J. Stašaitis puikiai pravedė liaudies dainų montažą į kurį gyvai išitraukė visi laužo dalyviai.

Gražiai išpildytas Chicago Vytuto Didžiojo kuopos pasirodymas J. Petrausko paruoštas montažas "Sudiev Motule", kurį išpildė: S. Petrauskienė, A. Markuzienė, J. Petrauskas ir V. Bilitavičius.

Poetas Antanas Sutkaitis iš Kanados paskaitė savo dailiojo žodžio kūrybą specialiai parašytą Šaulių S-gos penkiasdešimtmečiui paminėti. Detroito St. Butkaus kuopos pasirodymas -- montažas "Aukštųjų senovės vestuvės" paruoš-

tas kuopos pirm. V. Tamošiūno buvo maloni staigmena visus nukėlusį į linksmą Aukštųjų kraštą. Vakarų darnioj tyloj ypač melodingai skambėjo moterų išpildomos dainos. Montaze dalyvavo: D. Petronienė, L. Mingėlienė, O. Josiukienė, M. Šimkienė, S. Miltakienė, L. Petronis, V. Mingėla ir V. Tamošiūnas.

Iš anapus ežero Detroito jaun. skaučių stovyklos išklausiusio patulinio laužo, ps. R. Zotovienė atnešė liepsnelę -- degančią žvakutę ir prijungė prie didžiosios šauliško laužo liepsnos perduodama skautiško seseriškumo, broliško jausmus.

"Švyturio" kuopos jūros šauliai nuleido į Spyglių ežerą didžiulį jų pačių nupintą vainiką su 5 degančiom žvakėmis --

simbolizuojančiom S-gos švenčiamą penkiasdešimtmetį. Vainiko lėta plaukimą lydėjo bendra jausminga daina "Leiskit į Tėvynę". Daina buvo kartojama, kol vainikas pasiekė kitą ežero pusę jaun. skaučių stovyklą.

Laužo programa rūpinosi ir laužą pravedė Kanados šaulių rinktinės pirm. St. Jokubaitis ir moterų šaulių vadovė K. Kodatienė.

Programai pasibaigus buvo įteiktos dovanos -- taurės laimėjusiems pirmąsias vietas šaudymo varžybose kultūrinės savaitės metu, dėl kurių ypač daug pasidarbavo St. Butkaus kuopos sporto vadovas A. Šurkus ir šaudybos instruktorius J. Šostakas.

Ilgai dar skambėjo dainos ir buvo šokami rateliai aplink laužą, gaila buvo skirstytis. Visų malonumui ir gen. J. Černius su Ponia Verute liko iki vėlumos -- 12 val.

Nutilę šaulių dainos ir vėl suskambės Dainavoje šį rudenį šaudymo varžybų metu.

K. Kodatienė

HELP WANTED MALE

FOREMAN

For cold heading plant. Must be able to supervise men, products and set-ups on special products.

For Interview CALL 313-566-4658 — TROY, MICH. 9 a.m. to 5 p.m. (55-61)

JOURNEYMAN

TOOL & DIE MAKER

Must be able to set up work from Blue Prints & Close Tolerance. Day steady work.

For Interview CALL 313-566-4658 — TROY, MICH. 9 a.m. to 5 p.m. (55-61)

AMERIKOS LIETUVIŲ PILIEČIŲ KLUBAS

6835 Superior Ave. Telef. 391-1143 Cleveland, Ohio

Kviečia visus tapti klubo nariais.

Palaikydami Klubą — kartu paremsime Clevelando lietuvių organizacijas.

Penktadieniais galima vaišintis bulviniais blynais, dešromis, virtiniais ir kepta žuvimi. Kitomis dienomis įvairūs kiti valgiai.

Visi susitinkame Lietuvių Klube!

DIRVA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

• LB švietimo Tarybos spaudos konferencija įvyks liepos 27 d., 11 val. Jaunimo Centre Chicagoje.

• Dail. Romas Viesulas su žmona Jūra, vykdami į naują tarnybos vietą Italijoje, keliauja aplink pasaulį ir iš Japonijos rašo, kad "...jau trys savaitės čia. Daug matėm, o dar daugiau yra ko matyti".

• Zigmas Umbražiūnas, gabus žurnalistas, nors dabar verčiasi kitoje srityje, neseniai iš Chicago išvyko pamatyti pasaulio. Jau buvo Prancūzijoje, bet labiausiai sužavėtas Ispanija ir žada porą mėnesių praleisti Skandinavijoje.

NIJOLĖ ŠLAPELYTĖ MAGISTRĖ IŠ LITERATūros

Baigusi Rochesterio Nazaret Kolegiją dvigubą bakalaurą laipsniu (literatūros ir istorijos) įstojo į Detroito Universitetą magistrės laipsniui gauti. Ir štai šių metų balandžio mėn., dėka savo gabumams ir darbštumui, įsigijo magistrės laipsnį iš literatūros. Ji studenta o ir mokytoja, kaip instruktoriaus asistentė.

Po sunkių darbų šiuo metu ji atostogauja savo gerų tėvų gražioje rezidencijoje Rochesterioje.

Įdomiai ir gyvai besikalbant su magistre Nijole teko patirti, kad šį rudenį ji grįžta atgal į Detroito universitetą ruošti mokslo doktorato laipsniui ir kartu dirbti kaip tarnautoja administracijos departamente.

Darbšti ji ir lietuviškoje veikloje: Rochesterioje buvo Stud. S-gos pirmininke, dirbo su skautais ir sportininkėmis. Detroito priklausė dramai klubui ir šokių rateliui, savo laiką net dalyvavo Argentinos jaunimo kongrese. Tai puikus pavyzdys jaunimui!

Linkiu mielai Nijolei pasiekti užsibrėžto tikslo, dalyvauti ir ateity visuomeninėje veikloje ir surasti būdą įsijungti į lietuvių literatūros darbą.

R. Liormonas

• Živilė ir Ričardas Bačkiai, Paryžiuje, susilaukė trečio sūnaus, kuris gimė 1969. IV. 13 d. Birželio 7 d. jis buvo pakrikštytas And-

riaus Šarūno vardu. Krikšto tėvais buvo Gražina Musteikytė, iš Chicago ir M. Fournols.

• Dr. J. B. Jerome Amerikos Lietuvių R. Kat. Federacijos pirm., T. Blinstrubas Amerikos Tautinės Sąjungos pirm., J. Pakalka Amerikos Lietuvių Socialdemokratų Sąjungos pirm., M. Vaidyla Tautinės Sandar- ir P. P. Dargis SLA prezidentas, ALT valdybos pakeisti, sutiko būti Amerikos lietuvių kongreso garbės komiteto nariais.

ALT valdyba kviečia visų organizacijų atstovus ir visus lietuvius Amerikos lietuvių kongrese dalyvauti. Taip pat prašo organizacijos Darbo dienos savaitgalyje atskirų suvažiavimų ar didesnių rengimų rengti.

ATOSTOGOS DAINAVOJE

Rugpjūčio 10-17 dienomis LF Bičiuliai rengia bendrinę poilsio ir studijų savaitę Dainavoje, Manchester, Mich.

Stovyklon kviečiami visi: pavieniai asmenys ir šeimos. Registruotis iki š. m. rugpjūčio 3 d. šiuo adresu: Mr. J. Mikonis, 24526 Chardon Rd., Cleveland, Ohio 44143, tel. (216) 531-2190.

Aktualiomis kultūrinėmis ir politinėmis temomis kalbės: kun. G. Kijauskas, SJ, prof. dr. A. Klimas, prof. dr. A. Musteikis, prof. dr. V. Skrupskelytė, prof. dr. R. Šilbajoris, adv. V. Vaitiekūnas.

Graži gamta, geras maistas, Spyglis ežeras ir įvairios pramogos, kaip jaučio kepimas, laužai, stovyklos laikraštis, koncertas ir t.t. suteiks stovyklos dalyviams tikrą poilsį ir pasitenkinimą.

REGISTRUOKITES I NEO-LITHUANŲ STOVYKLĄ

Prieš keletą savaičių, Korp! Neo-Lithuania Vyr. Valdyba išsiuntinėjo visiems korporantams, kurių adresai buvo žinomi, prašymą, kviesdama dalyvauti Korp! Stovykloje (š. m. rugpjūčio mėn. 23 d. iki rugsėjo mėn. 1 d., L. P. Ambutų vasarvietėje: Potawattemie Resort, Route 3, Box 400, Benton Harbor, Michigan 49022), ir savo aukomis įsijungti į Korp! Klestėjimo ir Stovyklos Fondą.

Ta pačia proga norime priminti visiems kitiems korporantams, kurie gal pamiršo atsiliepti į Korp! Vyr. Valdybos laišką, kad Jūsų parama yra laukiama ir reikalinga išlaikymui Korp! veiklos.

Aukos ir registraciją į Stovyklą prašome siųsti Korp! Neo-Lithuania Vyr. Valdybos išdėtininkui: Broniui Kasakačiui, 7150 So. Spaulding Ave., Chicago, Ill. 60629.

Dar kartą visiems aukotojams tariame nuoširdų ačiū!

• Aida Vektarytė gimusi ir augusi Kanadoje, senesniosios emigracijos kartos dukra, šį pavasarį sėkmingai baigė Ontario College of Art.

Studijų metu aktyviai reikišė lietuviškoj meninėj veikloj, dalyvaudama jaunųjų menininkų parodose Toronte ir Chicagoj.

Praėjusią žiemą kartu su dail. Romualdu Juknevičium suruošė Toronte Prisikėlimo parapijos patalpose savo kūrybos darbų parodą. Šių metų birželio 26, 29 ir 30 dienomis Toronte tarptautiniam karnavale dalyvavo lietuvių menininkų grupėje. Iš kitų jos darbų pažymėtinas Pr. Imsrio vaikų knygelės "Tėviškėlė aš regiu" iliustravimas.

CHICAGO

VASAROS BALIUS

A. L. T. S-gos Chicago skyriaus valdyba šiuo metu deda visas pastangas, kad ruošiamas liepos 26 d. tradicinis vasaros balius, Jonyno salėje gerai pavyktų. Taip pat paskutiniame posėdyje liepos 9 d. buvo aptarta ir Pavergtųjų Tautų savaitės reikalas bei liepos 19 d. būsimas mieste paradas. Apie tą reikalą plačiai informavo dabartinis ALT Chicago skyriaus pirmininkas ir skyriaus vicepirmininkas R. Staniūnas. Atrodo, kad šiais metais Chicagoje ši savaitė bus gana graži ir įspūdingai paminėta su tam tikru naujojo išskum ir prasmingumu, kurį ir amerikiečių spauda paminės.

Pasirodo, kad ALT ruošia po parodo Vietnamo veteranams pietūs. ALT tam reikalui paskyrė atitinkamą sumą pinigų. Bet jos permaža. Pietūs vienam asmeniui kaštuoja 6 dol. Kas nori gali savo asmeninę auką prisidėti. Aukos dydis — 6 dol. Skyriaus valdyba iš kasos paskyrė 12 dol. dviems veteranams apmokėti. Taip pat asmeniškai prisidėjo pirm. J. Valkiūnas — 6 dol., St. Rudokienė — 6 dol., K. Ramanauskas — 6 dol. Tai vis gražios ir prasmingos aukos pagerbimui tų vyrų, kurie kovojo toli nuo savo gimtojo krašto su didžiuoju žmonijos priešu — komunizmu už tautų laisvę ir nepriklausomybę. (jj)

NEW YORK

SAVANORIŲ VEIKLA

Liepos 11 įvyko Lietuvos Kariuomenės Kūrėjų-Savanorių Sąjungos New Yorko skyriaus susirinkimas, kuriam pirmininkavo Pr. Vainauskas, sekretoriavo P. Jurgėla.

Valdybos pranešimas apie veikimą buvo priimtas su padėka. Su ramovėnais buvo užrašytos pamaldos už žuvusius bei mirusius Lietuvos savanorius ir kitus karius. Nutarta, kad skyrius nariu įstotų į New Yorko Lietuvių Tarybą. Vėliau įgyti pavesta V. Alksniniui.

Skyriaus valdyba buvo

perrinkta: pirm. L. Virbikas, vicepirm. ir išdėtininkas V. Alksnini, sekretorius A. Koncė. Revizijos komisijon išrinkti J. Jankus ir J. Zarauskas. (pj)

DETROIT

DARIAUS IR GIRĖNO PAMINĖJIMAS

Liepos 20 d., 10:30 val. švento Antano ir švento Petro bažnyčiose bus atliktos šv. Mišios ir pasakytos atitinkami pamokslai už a. a. Darių ir Girėną. Pamaldose organizacijos kviečiamos dalyvauti su savo vėliavomis.

Tuoju po pamaldų, Lietuvių Namuose, bus trumpa apie Darių ir Girėną paskaita ir po paskaitos Dariaus ir Girėno klube kavutė.

Pamaldose, paskaitoje ir kavutėje kviečiami visi dalyvauti.

Paminėjimą rengia Dariaus ir Girėno klubas.

ŠAULIŲ IŠKYLA

Jūrų šaulių kuopa "švyturys" liepos 20 d. rengia iškylą į Kodačių vasarvietę. 9 val. bus paruošiami šaudymo pratimai ir po jų bendri pietūs. Pietūs ruošia šaulės. Į šią iškylą mielai laukiami ir nešauliai. Vietos Kodačių vasarvietėje visiems užtenka.

• Kostas Jurgutis paskirtas ateinančioms mokslo metams LB Detroito apylinkės liuanistinės mokyklos vedėju, o pavaduotoja ir parengimų vadovė — Jūratė Pečiūrienė.

Aukos Dirvai

Prenumeratą pratęsdami ir kitokiom progom Dirvai aukas atsiumtė:

M. Aukštutis, Stamford	100,00
J. Kancevičius, Lawrence	100,00
St. Nasvytis, Cleveland	10,00
J. Venys, W. Germany	1,96
K. Stundžia, St. Catharines	2,00
A. Ereminas, Thomaston	2,00
M. Šimkus, Chicago	2,00
A. Liškevičius, Chicago	3,00
M. Šaltenis, Inglewood	2,00
V. Gaidelis, Omaha	2,00
S. Pažėra, Los Angeles	2,00
J. Daunoras, Chicago	2,00
J. Kazėnas, Cleveland	2,00
V. Bačiulis, Cleveland	1,00
F. Modestavičius, Cleve.	3,00
B. Bernotas, Cleveland	1,00
J. Balbaitis, Cleveland	2,00
A. Kušlis, Watertown	10,00
J. Vaičiūgis, Dorchester	2,00
P. Račkauskas, Drochester	2,00
J. Paknis, Kearny	10,00
D. Liepas, Cicero	2,00
J. Palšis, Chicago	2,00
D. Januta, Berkeley	2,00
J. Luja, Collinsville	7,00

GERIAUSIAI PAILSĖSIT PER SAVO ATOSTOGAS
CAPE COD - OSTERVILLE

KURORTE PRIE ATVIRO ATLANTO JŪROS
PLIAŽO — GRAŽIOJE LIETUVIŠKOJE

JANSONŲ VASARVIETĖS VILOJE

AUDRONĖ

87 East Bay Rd., Osterville Cape Cod, Mass. 02655
Tel. (Area 617) 428-8425

- Vila Audronė yra apsupta didelio pušų, beržų ir kt. dekoratyvinių medžių parku. Daug vietos poilsiui ir žaidimams.
- Erdvūs kambariai, rami ir jauki aplinkuma.
- Visai arti šiltos srovės, privatus atviros jūros pliažas (7 min. pėsčiom).
- Geras lietuviškas maistas.

VILA AUDRONĖ JAU ATIDARYTA IR PRIIMA SVEČIUS

Kreiptis tiesiai į vilą AUDRONĖ, OSTERVILLE, CAPE COD, MASS. 02655. Tel. 428-8425, MRS. MARJA JANSONAS.

Visi maloniai kviečiami atvykti į šią gražiausią ir didžiausią Cape Cod žalumynuos paskendusią lietuvišką pajūrio vilą.

Skaitykit ir platinkit DIRVĄ

HELP WANTED MALE

LINEMAN
GROUND MEN
DIGGER OPERATOR
FORMEN

Needed for new electrical distribution crews. All above must be experienced and A-1. Show up corner of Dort and Bristol in Flint. Phone 616-893-0331. Bay City, nights, or 616-853-2255, Ravenna, days.

Kent Electric Co.
RAVENNA, MICH.

(55-61)

EXPERIENCED
TOOL MAKERS
PRECISION GRINDER HANDS
Must have job shop experience. Steady work, top rates, day shift. MIDWEST GAGE COMPANY INC. 3536 Gembrit Circle Kalamazoo, Mich.

(55-64)

TURRET LATHE HAND
LATHE HAND
I.D. GRINDERS
NIGHT SHIFT ONLY
SERVICE GRINDER HAND
DAY OR NIGHT SHIFT
Immediate openings available. All benefits available. Will consider men with some machine experience. Apply 25910 Michigan Ave. nr. John Daly, Inkster, Mich.

PENNCRAFT TOOL

(57-60)

WANTED
1ST CLASS
OFFSET PRESSMEN
COLOR LITHOGRAPHY
MUST HAVE EXPERIENCE
MODERN PLANT
MODERN EQUIPMENT
PENSION PLAN
GOOD HOURLY RATE
STEADY WORK

Fisher Printing Company
GALION, OHIO 44833
Phone (419) 468-2428

(56-58)

FORGE SHOP PERSONNEL
Help required in all phases of closed die board hammer operations. Any exp. will be considered.
LETTS DROP FORGE
2714 W. JEFFERSON AVE.
DETROIT, MICH.
313 — 259-1068

(54-60)

FORGE SHOP
HELP WANTED
Machine burner, Butt welder operator, Utility workers. Apply in person.
ADVANCED COMPOSITE
& FORGING CO.
22600 Nagel Ave., Warren, Mich.

(50-59)

EXPERIENCED
OFF HAND GRINDER
ON SPECIAL CUTTING TOOLS.
DAYS, STEADY WORK, TOP
WAGES & BENEFITS.
Call Mr. Miller (313) 863-3333

(56-59)

A. + A.

PROF. DR. JUOZUI MOTIEJŪNUI

mirus, velionies žmonai ANELEI MOTIEJŪNEI, dukroms DANUTEI JARIENEI ir ALDONAI RASUTIENEI su šeimomis nuoširdžią užuojautą reiškia

ALTS East Chicago Skyrius